

Для внутрішнього користування

ОФІС ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

**ДИРЕКТОРАТ З ПИТАНЬ ВНУТРІШНЬОЇ
ТА ГУМАНІТАРНОЇ ПОЛІТИКИ**

**КАЛЕНДАР
ПАМ'ЯТНИХ ДАТ
2021 рік**

(квітень-вересень)

Київ-2021

Цього року виповнюється:

- 80 років від початку масових розстрілів мирного населення нацистами в Бабиному Яру у м. Києві (29–30.09.1941)
- 35 років з часу аварії на Чорнобильській АЕС (26.04.1986);
- 30 років із дня ухвалення Верховною Радою України Акта проголошення незалежності України (24.08.1991);
- 30 років із дня проведення Всеукраїнського референдуму на підтвердження незалежності України (01.12.1991);
- 30 років із дня створення Збройних Сил України (06.12.1991);
- 25 років із дня ухвалення Верховною Радою України Конституції України (28.06.1996);
- 25 років із дня введення в обіг національної грошової одиниці – гривні (02.09.1996);
- 25 років із дня заснування Конституційного Суду України (16.10.1996).

ЗМІСТ

КВІТЕНЬ	3
ТРАВЕНЬ	18
ЧЕРВЕНЬ	34
ЛИПЕНЬ	46
СЕРПЕНЬ	57
ВЕРЕСЕНЬ	66

КВІТЕНЬ

1

День сміху

Міжнародний день птахів (*у 1906 році підписано Міжнародну Конвенцію про охорону птахів*)

День Республіки. Національне свято Ісламської Республіки Іран

Національний день греків-кіпріотів. Національне свято Республіки Кіпр

Введення на посаду нового капітана-регента. Національне свято Республіки Сан-Маріно

45 років від дня, коли Стів Джобс і Стів Возняк заснували компанію Apple Computer (*тепер один із світових лідерів на ринку комп'ютерної і організаційної техніки та програмного забезпечення*) (1976)

160 років від дня народження Іриняя Легези (Іван Лацуга) (1861–1922), українського письменника і громадського діяча на Закарпатті

2

Всесвітній день розповсюдження інформації про проблему аутизму (*проголошено резолюцією Генеральної асамблеї ООН від 18.12.2007 № A/RES/62/139, відзначається щорічно у цей день*)

Міжнародний день дитячої книги (*проголошено Міжнародною радою з питань дитячої книги (IBBY), відзначається щорічно у цей день – день народження Г.Х.Андерсона*)

День ветеранів і тих, хто загинув на Мальвінській війні. Національний день пам'яті Республіки Аргентина

День єднання народів. Святковий день в Російській Федерації та Республіці Білорусь (*25 років від дня, коли Борис Єльцин і Олександр Лукашенко підписали договір про створення Співтовариства суверенних республік Росії й Білорусі*) (1996)

80 років від дня, коли Президія Верховної Ради УРСР ухвалила указ «Про присвоєння Київському державному театрові російської драми імені Лесі Українки» (1941)

75 років від дня, коли Рада міністрів УРСР видала постанову про відновлення діяльності Державної капели бандуристів УРСР (1946)

100 років від дня народження Арсентія Мальона (1921–1950), військового льотчика, учасника вигнання нацистів із території України (*відзначається відповідно до Постанови Верховної Ради України від 16.12.2020 № 1092-IX*)

130 років від дня народження Макса Ернста (1891–1976), франко-німецького скульптора, художника, одного з основоположників сюрреалізму в сучасному мистецтві

130 років від дня народження Тита Трохимовича Демиденка (1891–1959), українського вченого у галузі рослинництва

85 років від дня народження Григорія Павловича Карпенка (1936), українського письменника, перекладача

- День проголошення Другої Республіки. Національне свято Республіки Гвінея**
Річниця від дня, коли було підписаний Брестський мир (*мирний договір між Радянською Росією з одного боку та Німеччиною, Австро-Угорщиною, Туреччиною і Болгарією – з іншого за участі України. Радянський уряд зобов'язався вивести свої війська з України і вирішити прикордонні питання з урядом УНР*)
- 100 років від дня, коли канадський фізіолог Фредерік Бантінг спільно з колегами повідомив про відкриття гормону інсулін, за що згодом отримав Нобелівську премію
- 40 років від дня, коли вийшов друком перший номер польського незалежного профспілкового видання «Тижневик Солідарність» (1981)
- 870 років від дня народження Ігоря Святославича (1151–1202), князя новгород-сіверського, героя «Слова о полку Ігоревім»
- 80 років від дня народження Григорія Якимовича Гаркуші (1941), українського співака

- Світле Христове Воскресіння. Великдень** (Пасха у християн західного обряду)
Песах (Пасха в іудеїв) (відзначається з вечора 27 березня до 4 квітня)
- День незалежності. Національне свято Республіки Сенегал**
Міжнародний день інтернету
Міжнародний день просвіти з питань мінної небезпеки та допомоги в діяльності щодо розмінування (*відзначається щорічно відповідно до рішення Генеральної Асамблеї ООН A/RES/60/97 від 08.12.2005*)
- День створення НАТО** (*у Вашингтоні представниками 12 х країн – США, Великобританії, Франції, Італії, Бельгії, Нідерландів, Люксембурга, Канади, Данії, Ісландії, Норвегії та Португалії – підписано Північно-Атлантичний пакт (НАТО) про воєнно-політичний союз, що ставив за мету колективний захист демократичних свобод і протидію комуністичній експансії*) (1949)
- День геолога** (*відзначається згідно з Указом Президента України від 07.02.1995 № 110 щорічно у першу неділю квітня*)
- 100 років від дня, коли в районі Маріуполя частини РСЧА завдали поразки збройному формуванню Н. Махна (*було вбито 220 махновців, захоплено 13 кулеметів і 2 гармати*) (1921)
- 85 років від дня, коли в Одесі засновано Науково-дослідний інститут експериментальної офтальмології (нині – Інститут очних хвороб і тканинної терапії імені академіка В.П.Філатова НАМН України) (1936)
- 25 років від дня, коли Верховна Рада України ухвалила Закон «Про Конституцію Автономної Республіки Крим» (1996)
- 125 років від дня народження Юліуса Яноніса (1896–1917), литовського поета
- 80 років від дня народження Леоніда Никифоровича Горлача (справжнє прізвище – Коваленко) (1941), українського письменника

КВІТЕНЬ

5

День висадження дерев. Національне свято Республіки Корея

Міжнародний день моральності (відзначається щорічно відповідно до рішення Генеральної Асамблеї ООН A/RES/73/329)

60 років від дня, коли президент США Дж. Кеннеді санкціонував початок воєнних дій проти Куби (1961)

25 років від дня, коли Центральній науковій бібліотеці імені В. І. Вернадського у м. Києві надано статус національної (1996)

140 років від дня народження Дмитра Миколайовича Ревуцького (1881–1941), музикознавця, фольклориста, літературознавця (відзначається відповідно до **Постанови Верховної Ради України від 16.12.2020 № 1092-IX**)

100 років від дня народження Людмили Іванівни Джигуль (справжнє прізвище – Лягущенко) (1921–2010), актриси, майстра художнього слова

6

День Чакрі (на честь засновника династії Чакрі Рами I). **Національне свято Королівства Таїланд**

День Засновників. Свято Південно-Африканської Республіки

Міжнародний день спорту на благо миру та розвитку (відзначається щорічно відповідно до рішення Генеральної Асамблеї ООН A/RES/67/296)

125 років від дня, коли в Афінах почалися перші Олімпійські ігри сучасності (зібрали атлетів із 14 країн; першим олімпійським чемпіоном цього дня став американський стрибун Джеймс Коннолі) (1896)

185 років від дня народження Миколи Васильовича Скліфосовського (1836–1904), українського і російського хірурга

150 років від дня народження Ернеста Теодоровича Бірзнієкса-Упітіса (справжнє прізвище – Бірзнієкс) (1871–1960), латиського письменника

110 років від дня народження Марії Гарасовської-Дячишин (1911–2000), української художниці, педагога (США)

90 років від дня народження Тараса Григоровича Довженка (1931-2020), українського архітектора

7

Благовіщення Пресвятої Богородиці (у християн східного обряду)

Всесвітній день здоров'я (у цей день у 1948 році набув чинності Статут Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВНА /A.2/ Res.35)

Міжнародний день пам'яті про геноцид в Руанді (проголошено резолюцією Генеральної Асамблеї ООН 23.12.2003 № A/RES 58/234, відзначається щорічно у цей день)

День національного трауру. Пам'ятний день Республіки Руанда

75 років від дня, коли Українське курортне управління розпочало в Закарпатській області роботи з обладнання заводів на базі джерел Сваляви, Маргіта і Поляни Квасової (1946)

150 років від дня народження Бориса Олександровича Лазаревського (1871–1936), українського письменника, правознавця (Франція)

КВІТЕНЬ

- 145 років від дня народження Іларіона Семеновича Свенціцького (псевдонім – І.Святицький) (1876–1956), українського філолога, музеєзнавця, мистецтвознавця, книгознавця
- 130 років від дня народження Оле Кірка Крістіансена (1891–1958), данського тезлі, майстра іграшок, винахідника гри лего (1932) (*засновника компанії з виробництва розвиваючих ігор для дітей «LEGO»*)
- 80 років від дня народження Володимира Миколайовича Маляра (1941), українського актора

8

Собор Архангела Гавриїла

Міжнародний день ромів (*відзначається ромами світу у цей день з 1971 року – часу проведення у Лондоні I Всесвітнього конгресу ромів і утворення цього ж дня Міжнародного союзу ромів*)

- 80 років від дня, коли у м. Києві в будівлі Маріїнського палацу відкрився центральний музей Тараса Шевченка (1941)
- 35 років від дня, коли радянський лідер М.Горбачов під час відвідин Тольятті запустив у вжиток слово «перебудова» (1986)
- 130 років від дня народження Ярослава Володимировича Гинилевича (1891–1980), українського громадського та медичного діяча, педагога (Німеччина)

9

День пам'яті загиблих 1989 року. День відновлення незалежності. Національне свято Республіки Грузія

День пам'яті мучеників боротьби за незалежність. Національний день пам'яті Республіки Туніс

День Героїзму. Національне свято Філіппінської республіки

День конституції. Національне свято Республіки Болівія

День фінської мови (День Мікаеля Агріколи). Національне свято Фінляндської Республіки

- 100 років від дня заснування у м. Ялта музею А.Чехова (1921)
- 55 років від дня, коли Ватикан скасував Індекс заборонених книжок, який проіснував понад чотири століття й постійно поповнювався (1966)
- 30 років від дня, коли Верховна Рада Грузії ухвалила Акт відновлення державної незалежності (1991)
- 30 років від дня, коли у м. Донецьку відбувся п'ятитисячний мітинг жителів міста на підтримку страйкуючих шахтарів (1991)
- 200 років від дня народження Шарля Бодлера (1821–1867), французького поета
- 170 років від дня, коли народився Тор Неве Ланге (1851–1915), данський вчений-лінгвіст, поет, перекладач (*зокрема, перекладав українські народні пісні*)
- 50 років від дня народження Михайла Костишина (1971–2014), учасника Революції Гідності, Героя України (*відзначається відповідно до Постанови Верховної Ради України № 1092-IX, від 16.12.2020*)

КВІТЕНЬ

10

- 100 років від дня, коли у м. Станіслав (нині Івано-Франківськ) було відновлено діяльність секції Української студентської спілки (1921)
- 100 років від дня, коли у с. Павлівка Запорізької губернії було заарештовано отамана Чалого, сподвижника Нестора Махна (1921)
- 140 років від дня народження В'ячеслава Костянтиновича Прокоповича (1881–1940), українського громадського, політичного і державного діяча, педагога, історика, публіциста, члена Центральної Ради, голови Ради народних міністрів Директорії УНР, виконуючого обов'язки Президента УНР в екзилі, автора наукових досліджень із історії Києва та сфрагістики
- 100 років від дня народження Ніни Онілової (1921–1942), військового діяча, учасниці оборонних боїв на території України в роки Другої світової війни *(відзначається відповідно до Постанови Верховної Ради України № 1092-IX, від 16.12.2020)*

11

- Міжнародний день визволення в'язнів фашистських концтаборів** *(пам'ятна дата, що відзначається щорічно у цей день за ініціативою ООН)*
- Всесвітній день боротьби з хворобою Паркінсона** *(відзначається за ініціативою Всесвітньої організації охорони здоров'я щорічно у цей день)*
- День пам'яті Хуана Сантамарії. Національне свято Республіки Коста-Ріка**
- 115 років від дня народження Олександра Михайловича Пенькова (1906–1968), українського вченого у галузі механіки

12

- Початок місяця Рамазан** (мусульманське свято, початок посту, із заходом сонця)
- Всесвітній день авіації і космонавтики** *(відзначається щорічно у цей день за рішенням Міжнародної авіаційної федерації)*
- Міжнародний день польоту людини в космос** *(відзначається щорічно відповідно до рішення Генеральної Асамблеї ООН A/RES/65/271 від 07.04.2011)*
- Національний день Звільнення. Національне свято Республіки Ліберія**
- День працівників ракетно-космічної галузі України** *(відзначається згідно з Указом Президента України від 13.03.1997 № 230 щорічно у цей день)*
- Річниця від дня, коли силами розвідувально-диверсійних підрозділів збройних сил Російської Федерації було здійснено вторгнення на схід України – застосовуючи зброю та прикриваючись мирним населенням, російські спецпризначенці зайняли у Слов'янську та Красному Лимані Донецької області низку державних установ і будинки силових структур (2014)**
- 60 років тому Юрій Олексійович Гагарін вперше у світі здійснив космічний політ навколо планети Земля (1961)
- 160 років від дня, коли у США почалась Громадянська війна (1861–1865)
- 110 років від дня, коли перший безпосадковий політ із Лондона до Парижа здійснив П'єр Прієр на моноплані «Блеріо» (1911)
- 150 років від дня народження Іоанніса Метаксаса (1871–1941), грецького військового, політика, прем'єр-міністра Греції (1931–1941) *(день, коли він*

КВІТЕНЬ

категорично відмовив Муссоліні у розміщені італійських військ на території Греції (28.10.1940), став національним святом греків

140 років від дня народження Миколи Капустянського (1881–1969), військового та політичного діяча, генерал-хорунжого Армії УНР, учасника боротьби за незалежність України у ХХ столітті *(відзначається відповідно до Постанови Верховної Ради України від 16.12.2020 № 1092-IX)*

100 років від дня народження Йосифа Андрійовича Фельбаби (1921–1995), українського актора, режисера, педагога

85 років від дня народження Володимира Юхимовича Тонкаля (1936–2005), українського вченого у галузі електротехніки

13

Всесвітній день рок-н-ролу

Сонгкран (буддійський Новий рік). Національне свято Королівства Таїланд Федеральної Демократичної Республіки Непал, Лаоської Народно-Демократичної Республіки) *(відзначається з 13 по 15 квітня)*

День Нації. Національне свято Республіки Чад

100 років від дня, коли у м. Харкові створено державний театр для дітей (1921)

80 років від дня підписання радянсько-японського Пакту про ненапад (1941)

250 років від дня народження Ричарда Тревітіка (1771–1833), англійського винахідника *(створив парову машину підвищеного тиску, побудував перший паровоз)*

140 років від дня народження Людвіга Бінсвангера (1881–1966), швейцарського психіатра *(вперше застосував принцип екзистенційного аналізу в психіатрії, протиставивши його психоаналізу)*

125 років від дня народження Льва Львовича Геца (1896–1971), українського графіка, живописця

115 років від дня народження Оксани Дмитрівни Іваненко (1906–1997), української письменниці, перекладачки

90 років від дня народження Юрія Миколайовича Мажуги (1931), українського актора

80 років від дня народження Майкла Стюарта Брауна (1941), американського генетика, лауреата Нобелівської премії (1985)

14

Бенгальський Новий рік (Пахела Байшакх). Національне свято Народної Республіки Бангладеш

Панамериканський день. Національне свято Республіки Ель-Сальвадор, Республіки Гаїті, Республіки Гондурас та Боліваріанської Республіки Венесуела

150 від дня, коли у Німеччині засновано парламент – рейхстаг (1871)

80 років від дня, коли Провід Українських Націоналістів (ПУН) Андрія Мельника ухвалив меморандум про цілі українського націоналістичного руху *(в ньому зазначалося, що «метою ОУН є відновлення незалежної, суверенної*

КВІТЕНЬ

української держави на заселеній українським народом території між Дунаєм, Карпатами і Каспійським морем») (1941)

- 80 років від дня, коли було опубліковане повідомлення про створення в м. Києві нового Ботанічного саду АН УРСР на території в 117 га (1941)
- 190 років від дня народження Герхарда Рольфа (1831–1896), німецького дослідника Африки (*першого європейця, що перетнув Африку від Середземномор'я до Гвінейської затоки*)
- 120 років від дня народження Юрія Олексійовича Мокрієва (1901–1991), українського драматурга
- 110 років від дня народження Теодора Юрія Ромжі (1911–1947), українського церковного та громадського діяча, єпископа Мукачівської греко-католицької єпархії, блаженного Римсько-католицької церкви (отруєний агентами КДБ)

15

Свято Сонця (День Кім Ір Сена, 1912 р.). Національне свято Корейської Народно-Демократичної Республіки

- 130 років від дня, коли американський винахідник Томас Едісон провів громадську демонстрацію свого кінетоскопа – машини рухомого зображення (1891)
- 70 років від дня, коли у Лондоні вперше відбувся конкурс «Міс Всесвіт» (1951)
- 145 років від дня народження Володимира Костянтиновича Яновського (1876–1966), українського живописця
- 100 років від дня народження Георгія Тимофійовича Берегового (1921–1995), льотчика-космонавта СРСР (*відзначається відповідно до Постанови Верховної Ради України від 16.12.2020 № 1092-IX*)
- 100 років від дня народження Гліба Миколайовича Копосова (1921–1989), українського хорового диригента
- 85 років від дня народження Валентина Яковича Мороза (1936–2019), українського історика, публіциста, політичного діяча, політв'язня, дисидента
- 85 років від дня народження Олега Федоровича Черногуза (1936), українського письменника, журналіста, редактора журналів «Перець» та «Вус», автора численних книжок гумору та сатири
- 80 років від дня народження Романа Гургеновича Балаяна (1941), українського кінорежисера

16

День народження королеви. Національне свято Данії (*16 квітня 1940 року народилась королева Данії Маргрете II*)

- 150 років від дня, коли було прийнято конституцію Німецької імперії, а м. Берлін проголошено столицею імперії (1871)
- 360 років від дня народження Чарльза Галіфакса (1661–1715), англійського фінансиста, творця Англійського банку та фінансової системи Британії
- 180 років від дня народження Христини Данилівни Алчевської (1841–1920), української письменниці, публіциста, діяча народної освіти, педагога

КВІТЕНЬ

(відзначається відповідно до Постанови Верховної Ради України від 16.12.2020 № 1092-IX)

- 140 років від дня народження Сергія Сергійовича Каменєва (1881–1936), радянського воєначальника, політичного та державного діяча
- 120 років від дня народження Віктора Цимбала (1901–1968), українського живописця
- 100 років від дня народження Пітера Устинова (1921–2001), англійського письменника, драматурга, актора, режисера
- 95 років від дня народження Бориса Григоровича Возницького (1926–2012), академіка Української академії мистецтв, Героя України (2005), мистецтвознавця, директора Львівської галереї мистецтв, президента Українського національного комітету Міжнародної ради музеїв (JCOM) від UNESCO
- 85 років від дня народження Володимира Дмитровича Литвинова (1936), українського перекладача

17

Всесвітній день гемофілії *(відзначається за ініціативою Всесвітньої організації охорони здоров'я щорічно у цей день – день народження засновника всесвітньої федерації Френка Шнайбеля)*

День евакуації (1946). День незалежності Сирійської Арабської Республіки. Національне свято

День пожежної охорони *(відзначається згідно з Указом Президента України від 11.10.2013 № 555 щорічно у цей день)*

День довкілля *(відзначається згідно з Указом Президента України від 6 серпня 1998 року № 855 щорічно у третю суботу квітня)*

500 років від дня, коли Мартін Лютер був відлучений від лона Римської католицької церкви через відмову зректися своєї ересі

80 років від дня створення американським інженером українського походження Ігорем Сікорським першого гелікоптера-амфібії (1941)

25 років від дня, коли у Верховній Раді України розпочато розгляд у першому читанні проекту нової Конституції України (1996)

100 років від дня народження Степана Львовича Кошового (1921–1977), українського живописця

80 років від дня народження Яреми Едвардовича Козака (1941), українського художника-експресіоніста (США)

80 років від дня народження Володимира Володимировича Кохалія (1941), українського живописця

18

Міжнародний день пам'яток і визначних місць *(засновано у 1983 році Асамблеєю Міжнародної Ради з питань охорони пам'яток і визначних місць (ІКОМОС) при ЮНЕСКО, відзначається з 1984 року)*

День пам'яток історії та культури *(відзначається згідно з Указом Президента України від 23.08.1999 № 1062 щорічно у цей день)*

КВІТЕНЬ

Дні заповідників і національних парків (відзначаються 18–22 квітня)

Річниця перемоги частин Української повстанської армії над нацистами в с. Колки на Волині. Утворення Колківської республіки (1943)

80 років від дня, коли відбувся перший політ німецького літака «Мессершмітт» Me 262, який став першим у світі серійним реактивним літаком (1941)

60 років від дня, коли у м. Києві відбулася демонстрація віруючих проти закриття Андріївської церкви (1961)

60 років від дня, коли було підписано Віденську конвенцію про дипломатичні відносини (1961)

55 років від дня, коли у м. Львові завершився судовий процес над учасниками дисидентського руху братами Горинями, М.Зваричевською, М.Осадчим (1966)

30 років від дня, коли Верховна Рада УРСР затвердила нову структуру державного управління республіки (було створено Кабінет міністрів УРСР у складі прем'єр-міністра, першого віце-прем'єра, віце-прем'єра, державного секретаря Кабінету міністрів, державних міністрів та міністрів УРСР; ухвалено Закон «Про утворення Кабінету міністрів УРСР»; внесено відповідні зміни до Конституції УРСР; прем'єр-міністром Української РСР було призначено В.Фокіна) (1991)

30 років від дня, коли у м. Києві відбулася 10-тисячна маніфестація на Хрещатику (основну масу маніфестантів склали працівники заводу "Ленінська кузня", Київського авіаційно-промислового об'єднання та шахтарі; учасники акції вимагали відставки Президента СРСР, союзного уряду і парламенту, перегляду політики цін, звільнення заарештованих напередодні активістів Руху) (1991)

180 років від дня народження Йосипа-Казимира Костянтиновича Будкевича (1841–1895), українського живописця

130 років від дня народження Левона Гмирака (справжнє ім'я – Бобрович Мечислав) (1891–1915), білоруського прозаїка, критика, публіциста

80 років від дня народження Станіслава Федоровича Фоменка (1941), українського живописця

19

День проголошення незалежності. Національне свято Боліваріанської Республіки Венесуела

День Республіки. Національне свято Республіки Сьєрра-Леоне

Річниця висадки загону 33-х. Національне свято Східної Республіки Уругвай

80 років від дня, коли Сенат США прийняв резолюцію про підтримку ідеї створення єврейської держави Ізраїль (1941)

50 років від дня, коли відбувся запуск першої радянської орбітальної станції «Салют» (1971)

200 років від дня народження Олександра Вікентійовича Черная (1821–1898), українського зоолога

130 років від дня народження Іллі Яковича Штаермана (1891–1962), українського вченого у галузі механіки і математики

КВІТЕНЬ

- 120 років від дня народження Миколи Андрійовича Рокицького (1901–1944), українського живописця (*відзначається відповідно до Постанови Верховної Ради України від 16.12.2020 № 1092-IX*)
- 90 років від дня народження Ростислава Івановича Доценка (1931–2012), українського перекладача і критика (*відзначається відповідно до Постанови Верховної Ради України від 16.12.2020 № 1092-IX*)
- 85 років від дня народження Григорія Григоровича Кияшка (1936), українського письменника
- 80 років від дня народження Марини Костянтинівни Герасименко (Олексенко) (1941–2003), української актриси

20

- 70 років від дня, коли на національному радіо Іспанії вийшла перша передача українською мовою (1951)
- 170 років від дня народження Едуардо Асеведо Діаса (1851–1924), уругвайського письменника і впливового журналіста, який заклав основи національного уругвайського роману
- 130 років від дня народження Юрія Йосиповича Тютюнника (1891–1929), українського військового діяча, генерал-хорунжого Армії УНР (*відзначається відповідно до Постанови Верховної Ради України від 16.12.2020 № 1092-IX*)

21

- День Тирадентеса. Національний день пам'яті в Республіці Бразилія** (за страченим португальцями 1792 року борцем за незалежність де Тирадентесом)
- День заснування Риму. Національне свято Республіки Італія**
- День посадки дерев. Національне свято Республіки Кенія**
- День Ікбала. Національний пам'ятний день Республіки Пакистан** (*в пам'ять про смерть 1938 року поета, президента Мусульманської ліги Мухамеда Ікбала – духовного батька Пакистану*)
- 30 років від дня, коли у м. Києві на площі Б. Хмельницького відбулося несанкціоноване зібрання близько тисячі християн Української Православної Церкви і понад 100 послідовників на чолі з Ю.Кривоноговим («Велике біле братство») (1991)
- 100 років від дня народження Лариси Григорівни Скрипник (1921–2004), українського мовознавця
- 95 років від дня народження Її Величності Єлизавети II (Елізабет Александри Мері Віндзор), королеви і глави держави Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії (1926)
- 80 років від дня народження Віктора Васильовича Сухенка (1941–1998), українського скульптора

22

Всесвітній день Землі (*проголошено Генеральною Асамблеєю ООН (A/RES/63/278)*)

КВІТЕНЬ

День відкриття. Свято Республіки Бразилія

День королеви Ізабелли. Національне свято Королівства Іспанія

Річниця від дня, коли у Харкові Всеукраїнське фотокіноуправління (ВУФКУ) постановило озвучувати фільми й давати титри тільки українською мовою (1922)

80 років від дня, коли український інженер Архип Люлька представив заявку на винахід двоконтурного турбореактивного двигуна (1941)

145 років від дня народження Роберта Барані (1876–1936), австрійського отоларинголога, відомого працями з фізіології і патології вестибулярного апарату, лауреата Нобелівської премії (1914)

130 років від дня народження Павлини Йосипівни Цвілик (1891–1964), української майстрині художньої кераміки

125 років від дня народження Івана Кедрина (справжнє прізвище – Рудницький) (1896–1995), українського журналіста, політичного діяча (США)

23

Всесвітній день книги і авторського права (*відзначається згідно з Резолюцією (3.18), прийнятою на 28-й сесії ЮНЕСКО*)

Міжнародний день секретаря (*відзначається з 1952 року з ініціативи нью-йоркського публіциста Гаррі Клемфуса щорічно в середу останнього повного тижня квітня під егідою Міжнародної асоціації адміністративних працівників*)

День Суверенітету. Національне свято Турецької Республіки

Всеукраїнський день психолога (*традиційне професійне свято, відзначається щорічно у цей день*)

55 років від дня, коли у м. Києві відкрито театр-студію Київського інституту театрального мистецтва ім. Карпенка-Карого (1966)

30 років від дня, коли Верховна Рада УРСР ухвалила Закон УРСР «Про свободу совісті та релігійні організації» (1991)

30 років від дня, коли під час зустрічі в Ново-Огарьові президент СРСР М.Горбачов і керівники дев'яти союзних республік підписали заяву про принципи нового Союзного договору (1991)

130 років від дня народження Сергія Сергійовича Прокоф'єва (1891–1953), російського композитора, піаніста і диригента (*відзначається відповідно до Постанови Верховної Ради України від 16.12.2020 № 1092-IX*)

130 років від дня народження Олександра Васильовича Багрія (1891–1949), українського, російського та азербайджанського літературознавця і бібліографа, фольклориста

125 років від дня народження Мате Залки (справжнє ім'я – Бела Франкль) (1896–1937), угорського письменника

110 років від дня народження Олександра Якимовича Гаврилюка (1911–1941), українського письменника, публіциста і літературного критика

110 років від дня народження Валентина Полікарповича Замкового (1911–2002), українського краєзнавця, письменника, критика

Вхід Господній у Єрусалим. Вербна неділя (у християн східного обряду)

Міжнародний день солідарності молоді (повністю – Міжнародний день солідарності молоді в боротьбі проти колоніалізму, за мирне існування; відзначається щорічно у цей день з 1957 року за рішенням Всесвітньої федерації демократичної молоді громадськими організаціями лівого спрямування)

Міжнародний день боротьби проти вівісекції (відзначається за ініціативою Міжнародної асоціації проти болісних експериментів над лабораторними тваринами з 1979 року щорічно у цей день)

День пам'яті жертв геноциду вірмен 1915 року. Національний день пам'яті Республіки Вірменія (турецька влада почала масові арешти і депортацію вірменської інтелігенції Константинополя)

День проголошення республіки. Національне свято Республіки Гамбія

День народної згоди. Національне свято Республіки Нігер

375 років від дня коли було укладено Ужгородську церковну унію – церковне об'єднання з Римом 63 закарпатських священиків Мукачівської православної єпархії на чолі з Василем Тарасовичем (1646)

40 років від дня, коли було представлено перший персональний комп'ютер IBM (1981)

25 років від дня, коли Верховна Рада України 214 голосами «за» ухвалила постанову про прийняття за основу проекту нової Конституції України, підготовленого Конституційною комісією, та створила тимчасову спеціальну комісію з представників депутатських груп і фракцій для подальшої роботи над проектом Основного Закону України (1996)

175 років від дня народження Івана Григоровича Верхратського (1846–1919), українського філолога, письменника, природознавця, громадського діяча, педагога

150 років від дня народження Любові Хавкіної (1871–1949), бібліотекознавця, бібліографа (відзначається відповідно до **Постанови Верховної Ради України від 16.12.2020 № 1092-IX**)

140 років від дня народження Леонори Абрамівни Блох (1881–1943), українського скульптора

125 років від дня народження Івана Корниловича Тоцького (1896–1957), українського співака

120 років від дня народження Сави Захаровича Божка (1901–1947), українського письменника

Всесвітній день боротьби проти малярії (встановлено 2007 року Всесвітньою асамблеєю охорони здоров'я Всесвітньої організації охорони здоров'я, відзначається щорічно з 2008 року у цей день)

КВІТЕНЬ

Всесвітній день споріднених міст (відзначається щорічно в останню неділю квітня за рішенням Всесвітньої федерації споріднених міст)

Національний день Прапора. Національне свято Королівства Свазіленд

День революції гвоздик. День Свободи. Національне свято Республіки Португалія

День звільнення. Національне свято Італійської Республіки

День звільнення Синайського півострова. Національне свято Арабської Республіки Єгипет

День АНЗАК. Національний пам'ятний день в Австралійському Союзі, Новій Зеландії, Республіці Науру, Соломонових Островах, Королівстві Тонга, Самоа (в пам'ять про загиблих під час Першої світової війни)

День посадки дерев. Свято Федеративної Республіки Німеччина

90 років від дня, коли у м. Штутгарті австрійський інженер Фердинанд Порше створив конструкторське бюро «Порше» (1931)

125 років від дня народження Якова Ароновича Штейнберга (1896–1982), українського архітектора

110 років від дня народження Віри Сергіївни Роїк (1911–2010), української вишивальниці, Героя України (відзначається відповідно до *Постанови Верховної Ради України від 16.12.2020 № 1092-IX*)

110 років від дня народження Остапа (Євстахій) Йосиповича Дарчука (1911–1999), українського співака, педагога

100 років від дня народження Ірини Михайлівни Вериківської (1921–2011), українського мистецтвознавця

100 років із дня народження Володимира Сербулова (1921–1993), військового діяча, учасника вигнання нацистів із території України (відзначається відповідно до *Постанови Верховної Ради України від 16.12.2020 № 1092-IX*)

85 років від дня народження Юрія Васильовича Бадзя (1936–2018), українського літературознавця, публіциста, громадсько-політичного діяча, учасника національно-демократичного руху, першого голови Демократичної партії України (1990–1992)

26

Міжнародний день інтелектуальної власності (встановлено Генеральною асамблеєю Всесвітньої організації інтелектуальної власності у вересні 2000 року)

Міжнародний день пам'яті жертв радіаційних аварій і катастроф

День об'єднання. Національне свято Об'єднаної Республіки Танзанія

День Чорнобильської трагедії. 35-ті роковини від дня трагедії (1986)

55 років від дня, коли стався катастрофічний землетрус у Ташкенті (Узбекистан) (1966)

30 років від дня, коли Верховна Рада Російської Федерації прийняла закон «Про реабілітацію репресованих народів»

310 років від дня народження Девіда Юма (1711–1776), англійського філософа, економіста

КВІТЕНЬ

- 180 років від дня народження Юліуса Зеєра (1841–1901), чеського письменника
150 років від дня народження Василя Олексійовича Волчкова (1871–1921), українського народного скульптора, майстра художнього литва
115 років від дня народження Антоніни Федорівни Прихотько (1906–1995), українського фізика

27

День Свободи. Національне свято Південно-Африканської Республіки

День Другої Республіки. Національне свято Австрійської Республіки

День національного опору. Національне свято Республіки Словенія

День незалежності. Національне свято Республіки Того

День незалежності. Національне свято Республіки Сьєрра-Леоне

100 років від дня, коли було встановлено дипломатичні відносини між радянською Росією та Польщею (1921)

80 років від дня, коли нацистські війська зайняли Афіни (Греція) (1941)

35 років від дня, коли розпочалась евакуація населення з м. Прип'яті внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС (1986)

205 років від дня народження Алессандро (Олександр Вікентійович) Беретті (1816–1895), українського та російського архітектора

175 років від дня народження Чарльза ван Депеле (1846–1892), американського винахідника електричної залізниці

90 років від дня народження Ігоря Давидовича Ойстраха (1931), російського скрипаля

85 років від дня народження Тамари Федотівни Панченко (1936), українського архітектора

28

Всесвітній день охорони праці (*відзначається за ініціативою Міжнародної організації праці щорічно у цей день*)

День перемоги Квітневої революції (День перемоги афганського народу в джихаді). Національне свято Ісламської Республіки Афганістан

Національний день Героїв. Національне свято Барбадосу

День охорони праці (*відзначається згідно з Указом Президента України від 18.08.2006 № 685 щорічно у цей день*)

400 років від дня, коли українські православні священники на чолі з митрополитом Йовом Борецьким написали «Протестацію», у якій обґрунтували правомірність відновлення православної ієрархії (1621)

100 років від дня, коли польський уряд надіслав ноту протесту уряду УСРР з приводу того, що на території України існували «червоні галицькі частини», які готувалися до вторгнення до Польщі та повалення польського уряду (1921)

65 років від дня, коли указом президії Верховної Ради СРСР із депортованих народів знято режим спеціального поселення (1956)

КВІТЕНЬ

- 80 років від дня народження Ірини (Граїда) Володимирівни Жиленко (1941–2013), української поетеси, прозаїка, перекладача (*відзначається відповідно до Постанови Верховної Ради України від 16.12.2020 № 1092-IX*)
- 80 років від дня народження Василя Івановича Лопати (1941), українського графіка
- 65 років від дня народження Володимира Михайловича Литвина (1956), історика,

29

Міжнародний день танцю (*відзначається з 1982 року за рішенням ЮНЕСКО в день народження французького балетмейстера Жана Жоржа Новера, реформатора та теоретика хореографічного мистецтва, який увійшов в історію як «батько сучасного балету»*)

День пам'яті жертв застосування хімічної зброї (*відзначається щорічно відповідно до рішення 10-ї сесії Конференції держав – учасниць Організації заборони хімічної зброї С-10/5 від 11.11.2005*)

День Сьова (День народження імператора Хірохіто (1901). Національне свято Японії

70 років від дня відкриття обласного художнього музею у м. Полтава (1951)

40 років від дня, коли у м. Львові відбувся обшук у дружини політв'язня В.Чорновола Атени Пашко, було вилучено листи В.Чорновола до дружини із заслання і з табору, заяви їхньої родини до офіційних інстанцій (1981)

150 років від дня народження Вільяма Льюїса Штерна (1871–1938), німецького психолога, філософа, одного з першовідкривачів диференціальної психології та психології особистості

140 років від дня народження Катерини Андріївни Рубчакової (1881–1919), української актриси і співачки

30

Страсна п'ятниця

Міжнародний день джазу (*відзначається щорічно відповідно до ініціативи ЮНЕСКО з листопада 2011 року*)

День королеви (день народження королеви Нідерландів). Національне свято Королівства Нідерландів

День народження короля. Національне свято Королівства Швеції

День Перемоги. Національне свято Соціалістичної Республіки В'єтнам

День прикордонника (*відзначається згідно з Указом Президента України від 27.04.2018 № 111 щорічно у цей день*)

100 років від дня, коли уряд Західно-Української Народної Республіки виробив й запропонував Найвищій Раді і Лізі Націй проект «Основ державного устрою Західноукраїнської республіки» (1921)

30 років від дня відкриття у м. Києві Французького культурного центру (1991)

30 років від дня, коли розпочалась масова депортація населення вірменських сіл Нагірного Карабаху (операція «Кільце») (1991)

КВІТЕНЬ

- 140 років від дня народження Янка Журби (справжнє ім'я – Іван Якович Івашин) (1881–1964), білоруського поета
- 120 років із дня народження Саймона Кузнеця (1901–1985), економіста, лауреата Нобелівської премії, який навчався в Україні (*відзначається відповідно до Постанови Верховної Ради України від 16.12.2020 № 1092-IX*)
- 75 років від дня народження Карла XVI Густава (1946), Короля Швеції (з 1973)
- 65 років від дня народження Павла Миколайовича Гірника (1956), українського поета

Цього місяця виповнюється

- 80 років з часу, коли у м. Кракові (Польща) відбувся II великий Збір ОУН. С.Бандери (*На ньому було підтверджено принцип революційної боротьби, що спирається «на власні сили українського народу, відкинувши загалом орієнтацію на чужі сили». Українська держава за цим принципом може утворитися тільки внаслідок національної революції. ОУН(Б) повинна стати революційною політичною партією, здатною здійснити збройне повстання. Це повстання матиме більше шансів на успіх, якщо одночасно розгорнеться боротьба інших народів, поневолених Росією. Ця спільна боротьба повинна проходити під гаслом ОУН «Воля народам, воля людині!»*) (1941)
- 50 років від часу, коли українські професори і викладачі вищих навчальних закладів США і Канади (101 особа) надіслали генеральному секретареві ООН У.Тану листа з протестом щодо засудження В.Мороза (1971)

ТРАВЕНЬ

1

- 1–2 День міжнародної солідарності трудящих.** *Встановлено конгресом II Інтернаціоналу (Париж, 14-21 липня 1889 року). Святковий день (стаття 73 Кодексу законів про працю України)*
- День єднання народів Казахстану. Національне свято Республіки Казахстан**
- 170 років від дня, коли у Лондоні з ініціативи принца Альберта, чоловіка королеви Вікторії, відкрили першу Всесвітню виставку, присвячену досягненням техніки та світової культури (1851)
- 100 років від дня, коли відкрито першу в Україні й Росії поштово-пасажирську авіалінію Москва – Орел – Харків на літаку «Ілля Муромець» (1921)
- 90 років від дня, коли у Нью-Йорку пройшла офіційна церемонія відкриття найвищої у світі будівлі – 102-поверхового «Емпайр Стейт Білдінг», збудованої за проектом архітектора Вільяма Лема всього за один рік (1931)
- 85 авіакомпанія «Deutsche Lufthansa» виконала перший у світі нічний регулярний пасажирський рейс Берлін-Кенігсберг на літаку Junkers G 24 (1936)
- 70 років від дня, коли у Мюнхені почало мовлення на країни Східної Європи радіо «Вільна Європа», фінансоване зі США (1951)

ТРАВЕНЬ

- 55 років від дня, коли студент Георгій Москаленко і робітник Віктор Кукса вночі встановили блакитно-жовтий прапор на даху головного корпусу Київського інституту народного господарства (1966) (їх реабілітували лише у 2007 році)
- 150 років від дня народження Іполита Івановича Бакала (1871 – після 1896), українського художника
- 140 років від дня народження Тейяра де Шарден (1881–1955), французького антрополога, палеонтолога, філософа, першовідкривача синантропа
- 125 років від дня народження Георгія Антоновича Цапка (1896–1971), українського художника театру, графіка
- 110 років від дня народження Миколи Івановича Бурбака (1911–1988), українського письменника
- 110 років від дня народження Миколи Миколайовича Степанова (1911–?), українського архітектора

2

- Світле Христове Воскресіння. Великдень** (Пасха у християн східного обряду)
- 120 років від дня народження Віллі Бределя (1901–1964), німецького письменника і громадського діяча
- 100 років від дня народження Василя Васильовича Петруся (1921–1992), українського диригента
- 85 років від дня народження Віктора Євгеновича Заїки (1936), українського зоолога

3

- Всесвітній день свободи преси** (*відзначається щорічно у цей день за рішенням Генеральної Асамблеї ООН(А/DEC/48/432 від 20.12.1993)*)
- День Сонця** (*запроваджено у 1994 році Міжнародним товариством сонячної енергії (MTSE)*)
- День Конституції Республіки Польща. Національне свято**
- День Конституції. Національне свято Японії**
- 75 років від дня, коли почав роботу військовий трибунал у Токіо, який покарав японських воєнних злочинців (до суду притягнуто 25 осіб) (1946)
- 130 років від дня народження Софії Галечко (Галечко) (1891–1918), української військової діячки, хорунжої Легіону Українських січових стрільців (*відзначається відповідно до Постанови Верховної Ради України від 16.12.2020 № 1092-IX*)
- 120 років від дня народження Еббе Шварца (1901–1964), датського спортивного діяча, першого президента УЄФА (1954–64)
- 80 років від дня народження Нони Терентіївни Гапріндашвілі (1941), грузинської шахістки

4

- День зелених насаджень. Національне свято Японії**
- День проголошення Декларації про відновлення незалежності Латвійської Республіки. Національне свято Латвійської Республіки**

ТРАВЕНЬ

Поминальний день. Національний день пам'яті за загиблими у воєнних конфліктах Королівства Нідерланди

55 років від дня, коли Рада міністрів УРСР прийняла постанови «Про створення Центрального державного архіву-музею літератури і мистецтва Української РСР» та «Про створення в м. Києві Державного літературно-меморіального музею Максима Тадейовича Рильського» (1966)

35 років від дня, коли зона евакуації навколо Чорнобиля збільшена до 30 км (1986)

120 років від дня народження Льва Туркевича (1901–1961), українського диригента і композитора

90 років від дня народження Анатолія Євгеновича Бедрія-Антея (1931–1996), українського громадсько-політичного діяча, історика, журналіста (Канада)

5

Міжнародний день акушерства (*відзначається за ініціативою Міжнародної конфедерації акушерів із 1992 року щорічно у цей день*)

Міжнародний день боротьби за права інвалідів (*відзначається щорічно у цей день із 1992 року, коли інваліди 17 європейських країн провели перший загальноєвропейський день боротьби за рівні права та проти дискримінації*)

День боротьби з насильством і расизмом. Національний день Австрійської Республіки

День звільнення. Національне свято Королівства Нідерланди та Королівства Данія

День Конституції. Національне свято Киргизької Республіки

День коронації Рами IX. Національне свято Королівства Таїланд

440 років від дня, коли у місті Острог вийшов перший вітчизняний друкований календар — «Хронологія» першодрукаря Івана Федоровича (Іван Федоров); до кожного місяця було подано вірші білоруського поета Андрія Римші (1581)

185 років від дня, коли у Бельгії почала працювати перша у Європі залізниця (1836)

130 років від дня, коли у Нью-Йорку відкрився концертний зал «Карнегі-Холл»; диригентом першого концерту був Петро Чайковський (1891)

100 років від дня, коли згідно з угодою між Польщею та РСФРР і УСРР уряд С.Петлюри вислано за кордони Польщі (1921)

60 років від дня, коли американець Алан Шепард став другою людиною, яка побувала в космосі (*космічний корабель «Меркурій» перебував на орбіті 15 хвилин*) (1961)

175 років від дня народження Генріха Сінкевича (1846–1916), визначного польського письменника білорусько-татарського походження, лауреата Нобелівської премії в галузі літератури (1905)

115 років від дня народження Леоніда Олександровича Теплицького (1906–1943), українського архітектора

85 років від дня народження Миколи Яковича Лебідя (1936–2007), українського художника-оформлювача

ТРАВЕНЬ

- 100 років від дня народження Артура Леонарда Шавлова (1921–1999), американського фізика, лауреата Нобелівської премії (1981) (*обґрунтував можливість створення лазера*)
- 90 років від дня народження Миколи Кіндратовича Кондратюка (1931–2006), українського співака, педагога (*відзначається відповідно до Постанови Верховної Ради України від 16.12.2020 № 1092-IX*)

6

- День великомученика Георгія Побідоносця (Юрія Змієборця, Георгія Переможця)**
- День мучеників. Національний день пам'яті Сирійської Арабської Республіки та Ліванської Республіки**
- День піхоти** (*відзначається згідно з Указом Президента України від 19.04.2019 № 152 щорічно у цей день*)
- 335 років від дня, коли було підписано «Вічний мир» між Польщею й Московською державою (*Річ Посполита визнала за Московським царством Лівобережну Україну, Київ, Запоріжжя, Чернігово-Сіверську землю та Смоленськ. Північна Київщина, Волинь і Галичина відходили до Польщі. Південна Київщина і Брацлавщина від містечка Стайок по річці Тясмин, де лежали міста Ржищів, Терехтемирів, Канів, Черкаси, Чигирин та інші, спустошена турецько-татарськими й польсько-шляхетськими нападами, мала стати «пусткою» – нейтральною територією між Московією й Річчю Посполитою*) (1686)
- 60 років від дня, коли введено в дію гірську тролейбусну магістраль Алушта – Ялта (1961)
- 165 років від дня народження Зигмунда (Сигізмунд Шломо) Фрейда (1856–1939), австрійського лікаря-психіатра і психолога, засновника психоаналізу
- 165 років від дня народження Роберта Пірі (1856–1920), американського арктичного дослідника, адмірала (*на собачих упряжках першим досяг району Північного полюсу у 1909 році*)
- 160 років від дня народження Рабіндраната Тагора (Тхакур Робіндронатх) (1861–1941), індійського бенгальського поета, прозаїка, драматурга, лауреата Нобелівської премії (1913)
- 150 років від дня народження Франсуа Огюста Віктора Грін'єра (1871–1935), французького хіміка, лауреата Нобелівської премії (1912)
- 150 років від дня народження Опанаса Івановича Завадського (1871–?), українського хормейстера, педагога
- 100 років від дня народження Олександри Федорівни Селюченко (1921–1987), української майстрині художньої кераміки (*відзначається відповідно до Постанови Верховної Ради України від 16.12.2020 № 1092-IX*)
- 80 років від дня народження Володимира Павловича Небоженка (1941), українського скульптора

ТРАВЕНЬ

7

- 80 років від дня, коли у м. Дрогобичі відбувся показовий судовий процес над шістдесятьма двома членами ОУН (*за вироком суду 30 осіб було засуджено до смертної кари, 24 – до десяти років позбавлення волі, справи решти восьми чоловік відправили на додаткове розслідування*) (1941)
- 180 років від дня народження Бориса Станіславовича Познанського (1841–1906), українського письменника, етнографа, громадського діяча
- 100 років від дня народження Юрія Степановича Мельничука (1921–1963), українського письменника-публіциста
- 85 років від дня народження Володимира Анатолійовича Лукашева (1936), українського режисера, музичного педагога
- 80 років від дня народження Олексія Васильовича Кожекова (1941), українського живописця
- 65 років від дня народження Яна-Петера Балкененде (1956), нідерландського державного діяча, одного із лідерів ЄС, прем'єр-міністра Нідерландів (2002–2010)

8

8 – 9 Дні пам'яті та примирення, присвячені пам'яті жертв Другої світової війни (*відзначається за рішенням Генеральної Асамблеї ООН від 24.11.2004 A/RES/59/26 щорічно в ці дні*)

Всесвітній день мігруючих птахів (*ініційований Угодою про збереження афро-азіатських мігруючих водно-болотних птахів у співпраці з Конвенцією про збереження мігруючих видів тварин у 2006 році, відзначається у другу неділю травня*)

Міжнародний день Червоного Хреста і Червоного Півмісяця (*відзначається у день народження засновника Міжнародного Руху Червоного Хреста і Червоного Півмісяця – Анрі Дюнан*)

День звільнення від фашизму. Національне свято Чеської Республіки

День розгрому нацизму і пам'яті жертв Другої світової війни. Національне свято Латвійської Республіки

День звільнення. День ветерана. Національне свято Королівства Норвегія

День Еркапа (добровольця). Національне свято Республіки Вірменія

День Ідальго. Національне свято Мексиканських Сполучених Штатів (*на честь національного героя Мігеля Ідальго*)

День пам'яті та примирення (*відзначається згідно з Указом Президента України від 24.03.2015 № 169 щорічно у цей день*)

100 років від дня народження Миколи Федоровича Козловського (1921–2005), українського фотографа

80 років від дня народження Олександра Вікторовича Бузилевича (1941), українського кінооператора

ТРАВЕНЬ

9

Всесвітній день боротьби з гіпертонією (відзначається з 2005 року з ініціативи Всесвітньої ліги боротьби з гіпертонією, щорічно у другу суботу травня)

День Перемоги (святковий день згідно зі статтею 73 Кодексу законів про працю України)

День Перемоги. Національне свято Республік Білорусь, Грузія, Молдова, Сербія, Казахстан, Вірменія, Азербайджан, Киргизстан, Туркменістан

День Пам'яті і Почесті. Національне свято Республіки Узбекистан

День Матері (відзначається згідно з Указом Президента України від 10.05.1999 № 489 щорічно у другу неділю травня)

40 років від дня відкриття Меморіального комплексу «Національний музей історії України у Другій світовій війні» (на той час – Меморіальний комплекс «Український державний музей історії Великої Вітчизняної війни 1941–1945 років») (1981)

150 років від дня народження Володимира Михайловича Гнатюка (1871–1926), українського фольклориста, етнографа і громадсько-політичного діяча (відзначається відповідно до Постанови Верховної Ради України від 16.12.2020 № 1092-IX)

85 років від дня народження Івана Федоровича Кирилова (1936), українського графіка

85 років від дня народження Юрія Герасимовича Ілленка (1936–2010), українського кінооператора та режисера, сценариста, громадського та політичного діяча

75 років від дня народження Миколи Леонідовича Малецького (1946), українського кінорежисера

60 років від дня народження Віктора Володимировича Неборака (1961), українського поета, прозаїка, літературознавця, перекладача, есеїста

10

День проголошення держави. День Конституції. Національне свято Федеративних Штатів Мікронезії

100 років від дня народження Михайла Ілліча Кривенка (1921), українського живописця (відзначається відповідно до Постанови Верховної Ради України від 16.12.2020 № 1092-IX)

100 років від дня народження Юрія Павловича Жбакова (1921–1999), українського актора театру та кіно

60 років від дня народження Івана Антоновича Малковича (1961), українського видавця, поета, директора видавництва «А БА БА ГА ЛА МА ГА»

11

105 років від дня, коли Альберт Ейнштейн публічно представив свою теорію відносності (1916)

ТРАВЕНЬ

130 років від дня народження Льва Миколайовича Делоне (1891–1969), українського цитолога і генетика *(відзначається відповідно до Постанови Верховної Ради України від 16.12.2020 № 1092-IX)*

12

Всесвітній день медсестер *(відзначається з 1971 року в день народження англійки Флоренс Найтінгейл, родоначальниці системи підготовки кадрів середнього і молодшого медичного персоналу)*

День Святого Апостола Андрія Первозванного. Національне свято Республіки Грузія

1025 років від дня, коли у м. Києві освячено першу на Русі кам'яну церкву – Десятинну (996)

470 років від дня, коли у м. Лімі (Перу) на базі монастирської школи Домініканського ордену засновано університет Сан-Маркос – перший на американському континенті (1551)

95 років від дня, коли відбувся державний переворот у Польщі, встановлено «санаційний» режим Юзефа Пілсудського (1926)

90 років від дня народження Юрія Олексійовича Луцїва (1931), українського диригента

85 років від дня народження Івана Степановича Марчука (1936), українського художника *(у жовтні 2007 року був включений до британського рейтингу «Сто геніїв сучасності»)*

13

Вознесіння Господнє (у християн західного обряду)

150 років від дня, коли Ватикан включено до складу Італійського королівства, а суверенітет Папи Римського обмежено палацами і садами Ватикану, римською лютеранською церквою та заміською папською резиденцією (1871)

80 років від дня, коли Верховне головнокомандування вермахту (ОКВ) ухвалило розпорядження про військову юрисдикцію у районі дії плану «Барбаросса» і про особливі повноваження військ *(цивільне населення за будь-які дії проти вермахту вимагалося жорстко карати шляхом проведення публічних страт)* (1941)

75 років від дня, коли Міністерство внутрішніх справ СРСР розглянуло план організаційних заходів щодо посилення боротьби з підпіллям ОУН у західних областях УРСР (1946)

40 років від дня, коли на площі Святого Петра у Ватикані за присутності 20 тисяч людей турецький терорист Мехмет Алі Агджа вчинив замах на Папу Римського Івана Павла II (1981)

100 років від дня народження Йосипа Йосиповича Корби (1921–1988), українського актора і громадського діяча

- День національного єднання. Національне свято Республіки Ліберія**
День Незалежності Держави Ізраїль. Національне свято
День Камузу. Національне свято Республіки Малаві
День Конституції. Національне свято Республіки Філіппіни
Тамароба – День пам'яті цариці Тамари. Національне свято Республіки Грузія
 225 років від дня, коли англійський лікар Едвард Дженнер уперше вжив вакцину проти віспи (1796)
 80 років від дня, коли у результаті нічної операції НКВС із республік Прибалтики, Західної України та Білорусі депортовано на Схід тисячі жителів (1941)
 80 років від дня, коли вийшов перший номер журналу «Перець» (1941)
 185 років від дня народження Вільгельма Стейніца (1836–1900), американця австрійського походження, першого чемпіона світу з шахів
 150 років із дня народження Василя Стефаника (1871–1936), письменника, громадського та політичного діяча, однієї з головних постатей культурного та суспільно-політичного життя України *(відзначається відповідно до Постанови Верховної Ради України від 16.12.2020 № 1092-IX)*
 110 років від дня народження Миколи Сергійовича Бакшеева (1911–1974), українського акушера, гінеколога
 90 років від дня народження Володимира Олександровича Співачука (1931), українського архітектора

- Міжнародний день родини (сім'ї)** *(відзначається щорічно за рішенням Генеральної Асамблеї ООН A/RES/47/237 від 20.09.1993)*
День відновлення суверенітету. Національне свято Австрійської Республіки
День «Накба». Національний пам'ятний день арабів Палестини
День незалежності. Національне свято Республіки Парагвай
День Європи *(відзначається щорічно в третю суботу травня відповідно до Указу Президента України № 339 від 19.04.2003)*
День науки *(відзначається щорічно в третю суботу травня відповідно до Указу Президента України № 145 від 14.02.1997)*
 130 років від дня, коли Папа Римський Лев III видав енцикліку, що зобов'язує роботодавців піклуватися про добробут робітників (1891)
 100 років від дня народження Михайла Дзигунського (1921-1944), військового діяча, учасника вигнання нацистів із території України *(відзначається відповідно до Постанови Верховної Ради України від 16.12.2020 № 1092-IX)*
 130 років від дня народження Михайла Опанасовича Булгакова (1891–1940), російського письменника, драматурга лікаря, народженого в Україні
 125 років від дня народження Юрія Михайловича Юрмаса (справжнє прізвище – Масютин) (1896–1942), українського музикознавця

ТРАВЕНЬ

16

День пам'яті жертв політичних репресій (відзначається згідно з Указом Президента України від 21.05.2007 № 431 щорічно у третю неділю травня)

Міжнародний день мирного співіснування (відзначається щорічно відповідно до рішення Генеральної Асамблеї ООН A/RES/72/130)

Міжнародний день світла (відзначається щорічно в день першого успішного застосування лазера в 1960 році, розробленого фізиком та інженером Т. Майманом відповідно до Резолюції ЮНЕСКО 39 C/16)

Річниця перемоги війська Гетьмана України Богдана Хмельницького над поляками під Жовтими Водами. Перша перемога повстанської збройної сили в ході Визвольної війни (1648)

90 років від дня, коли Папа Римський Пій XI заявив про несумісність соціалізму із католицтвом (1931)

55 років від дня, коли на засіданні політбюро Компартії Китаю прийнято рішення про розгортання в КНР «культурної революції» (1966)

210 років від дня народження Івана Білинського (1811–1882), українського фольклориста

190 років від дня народження Едварда Х'юза (1831–1900), винахідника мікрофона

100 років від дня народження Миколи Олександровича Дашкієва (1921–1976), українського письменника

120 років від дня народження Івана Яковича Данильчука (1901–1942), українського поета, громадського діяча, видавця (Канада)

17

Всесвітній день інформаційного суспільства (відзначається за рішенням Генеральної Асамблеї ООН (A/RES/60/252) щорічно 17 травня – у день підписання першої Міжнародної телеграфної конвенції і створення Міжнародного союзу електрозв'язку)

Всесвітній день електрозв'язку та інформаційного суспільства (відзначається на честь заснування Міжнародного союзу електрозв'язку (МСЕ) та підписання першої Міжнародної телеграфної конвенції в 1865 році. Встановлено Повноважною конференцією (Малазі-Торремолінос, 1973)

Міжнародний день боротьби з гомофобією (відзначається щорічно 17 травня – у день, коли гомосексуалізм був виключений із Міжнародної класифікації хвороб (1990))

День Конституції Норвегії. Національне свято

День Конституції Науру. Національне свято

День Конституції. Національне свято Федеративної Республіки Нігерія

160 років від дня, коли вперше у світі туристичне бюро Томаса Кука відправило у поїздку туристичну групу (з Лондона до Парижа) (1861)

130 років від дня народження Степана Борисенка (Борисенок) (1891–1937), історика українського та білоруського права

130 років від дня народження Поліни Микитівни Самійленко (1891–1984), української актриси, театрального діяча

ТРАВЕНЬ

- 95 років від дня народження Михайла Олексійовича Ряснянського (1926–2003), українського живописця
- 80 років із дня народження Ореста Субтельного (1941-2016), історика, іноземного члена НАН України *(відзначається відповідно до Постанови Верховної Ради України від 16.12.2020 № 1092-IX)*
- 80 років від дня народження Євгенії Стефанівни Допіро (Шудря) (1941), української вишивальниці

18

Міжнародний день музеїв *(відзначається щорічно відповідно до рішення XI Генеральної конференції Міжнародної ради музеїв, яка відбулась у травні 1977 р.)*

День мучениці Ірини

День відродження і єдності. Національне свято Республіки Туркменістан

День прапора. Національне свято Республіки Гаїті

День скорботи і пам'яті жертв депортації з Криму *(вшановується згідно з Указом Президента України від 14.04.1994 № 165 щорічно у цей день; за офіційними даними було виселено 183 155 осіб; за наслідками депортації загинуло, за різними даними, від 15 до 46 відсотків татар)*

День боротьби за права кримськотатарського народу *(встановлено згідно з Указом Президента України від 16.05.2014 № 472 щорічно у цей день)*

100 років від дня народження Євдокії Блавацької (дівоче прізвище – Дичківна) (1921–2000), української актриси

19

140 років від дня народження Мустафи Кемалю Ататюрку (Газі Мустафа Кемаль-паша) (1881), турецького політичного та військового діяча, першого президента Турецької Республіки (1923-1938)

90 років від дня народження Георгія Павловича Клокова (1931–2010), українського артиста балету і балетмейстера

20

Всесвітній день метрології *(встановлено Міжнародним Комітетом мір і ваг, відзначається щорічно у цей день)*

День проголошення унітарної держави. Національне свято Республіки Камерун

День незалежності. Національне свято Демократичної Республіки Східний Тимор

День національного пробудження. Національне свято Республіки Індонезія

День жертв. Національний пам'ятний день Королівства Камбоджа

День незалежності. Національне свято Королівства Саудівська Аравія

Всесвітній день бджіл *(відзначається щорічно відповідно до рішення Генеральної Асамблеї ООН A/RES/72/211)*

ТРАВЕНЬ

День банківських працівників (*відзначається згідно з Указом Президента України від 06.03.2004 № 316 щорічно у цей день*)

Всесвітній день вишиванки (*неофіційне свято, відзначається щорічно в третій четвер травня*)

Річниця від дня, коли у Верховній Раді України відбулася інавгурація шостого Президента України Володимира Зеленського (2019)

60 років від дня, коли постановою Ради міністрів УРСР заснована Державна премія ім. Т.Г.Шевченка (1961)

60 років від дня, коли за створення Української робітничо-селянської спілки Львівський обласний суд засудив Левка Лук'яненка до смертної кари, а його товаришів — до різних термінів позбавлення волі (*згодом розстріл Л.Лук'яненку замінили 15 роками ув'язнення*) (1961)

30 років від дня, коли завершив роботу установчий з'їзд політв'язнів України (*взяло участь 1135 делегатів з УРСР, Казахстану, Литви, Молдови, Білорусії, Польщі, міст Москви і Воркути; створено Спілку українських політв'язнів, прийнято її статут*) (1991)

50 років із дня народження Валерія Опанасюка (1971-2014), учасника Революції Гідності, Героя України (*відзначається відповідно до Постанови Верховної Ради України від 16.12.2020 № 1092-IX*)

100 років від дня народження Вольфганга Борхерта (1921–1947), німецького письменника, одного з найвідоміших авторів у німецькій літературі епохи руїн

170 років від дня народження Еміля Берлінера (1851-1929), американського винахідника німецького походження, який сконструював новий пристрій для звукозапису – грамофон

21

День апостола та євангеліста Іоанна Богослова

Всесвітній день культурного різноманіття в ім'я діалогу та розвитку (*відзначається за рішенням Генеральної Асамблеї ООН (A/RES/ 57/249 від 20.12.2002 щорічно у цей день*)

День незалежності. Національне свято Республіки Чорногорія

80 років від дня, коли Нарком внутрішніх справ СРСР Л. Берія підписав наказ про поселення на 20 років у Кустанайській області жителів, депортованих із західних областей України та Білорусі (1941)

550 років від дня народження Альбрехта Дюрера (1471–1528), німецького живописця, рисувальника, гравера, теоретика мистецтва доби Відродження

130 років від дня народження Івана Васильовича Севери (Шігель) (1891–1971), українського скульптора

100 років від дня народження Андрія Дмитровича Сахарова (1921–1989), російського фізика, правозахисника, лауреата Нобелівської премії миру (1975)

160 років від дня народження Георгія Де-Метца (1861-1947), вченого, фізика (*відзначається відповідно до Постанови Верховної Ради України від 16.12.2020 № 1092-IX*)

День Миколи Весняного. Перенесення мощей святителя Миколая Чудотворця Міжнародний день біологічного різноманіття (відзначається за рішенням Генеральної Асамблеї ООН (A/RES/ 55/201 від 2000 року)

День Єменської Єдності. Національне свято

- 160 років від дня урочистого перепоховання Тараса Григоровича Шевченка на Чернечій горі у Каневі (1861)
- 90 років від дня, коли розпочала свою діяльність Українська академія аграрних наук (1931)
- 85 років від дня, коли почався перший футбольний чемпіонат СРСР (1936)
- 100 років від дня народження Олександра Олександровича Левицького (1921–2012), українського композитора
- 80 років від дня народження Миколи Володимировича Оляліна (1941–2009), українського кіноактора, кінорежисера *(відзначається відповідно до Постанови Верховної Ради України від 16.12.2020 № 1092-IX)*
- 70 років від дня народження Сергія Петровича Іванова (1951–2000), українського та радянського актора театру і кіно *(відзначається відповідно до Постанови Верховної Ради України від 16.12.2020 № 1092-IX)*

- 355 років від дня, коли за рішенням собору Російської православної церкви розстрижений і підданий анафемі протопоп Авакум Петров. Початок церковного розколу в Московському патріархаті (1666)
- 50 років від дня, коли у м. Києві на стихійній маніфестації біля пам'ятника Тарасу Шевченку із читанням антишовіністичного вірша виступив відомий громадський діяч і правозахисник Анатолій Лупиніс. Через декілька днів він був заарештований (1971)
- 130 років від дня народження Пера Фабіана Лагерквіста (1891–1974), шведського романіста, поета і драматурга, лауреата Нобелівської премії (1951)
- 110 років від дня народження Андрія Андрійовича Коцки (1911–1987), українського живописця *(відзначається відповідно до Постанови Верховної Ради України від 16.12.2020 № 1092-IX)*
- 100 років від дня народження Григорія Наумовича Чухрая (1921–2001), українського і російського радянського кінорежисера
- 90 років від дня народження Петра Васильовича Балабуєва (1931–2007), українського і радянського авіаконструктора, керівника АНТК ім. Антонова (1984–2005) (творця літака Ан-225 «Мрія». Героя соціалістичної праці (1975), Героя України (1999)

День Рівноапостольних Кирила і Мефодія

День незалежності. Національне свято держави Еритрея

Річниця битви при Пічінчі. Національне свято Республіки Еквадор

ТРАВЕНЬ

- День слов'янської писемності і культури** (відзначається згідно з Указом Президента України від 17.09.2004 № 1096 щорічно у цей день)
- 450 років від дня, коли війська кримського хана Девлет-Герая спалили Москву (1571)
- 80 років від дня, коли вийшов з друку перший номер літературно-публіцистичного журналу «Україна» (1941)
- 65 років від дня, коли у швейцарському м. Лугано відбувся перший конкурс пісні «Євробачення», в якому взяли участь 14 представників семи країн (Бельгія, Голландія, Італія, Люксембург, Франція, ФРН, Швейцарія) (1956)
- 140 років від дня народження Олександра Олександровича Богомольця (1881–1946), українського патофізіолога, державного і громадського діяча (відзначається відповідно до Постанови Верховної Ради України від 16.12.2020 № 1092-IX)
- 130 років від дня народження Миколи Гнатовича Бенцалі (1891–1938), українського актора і режисера
- 125 років від дня народження Олександра Івановича Стеблянка (1896–1977), українського фольклориста, педагога, композитора
- 110 років від дня народження Юрія Володимировича Корецького (1911–1941), українського поета, публіциста, перекладача

25

- Тиждень солідарності з народами несамоверховних територій (до 31 травня)**
- День Африки. (День звільнення Африки)** (Відзначається щорічно відповідно до рішення установчої конференції голів держав і урядів країн Африки, яка відбулася в Аддис-Абебі 25 травня 1963 року)
- День зниклих безвісти дітей** (відзначається щорічно з 2002 року з ініціативи Європейського центру зниклих і таких, що зазнали сексуального насильства, дітей)
- День Незалежності Йорданського Хашимітського Королівства. Національне свято**
- Річниця Травневої Революції. Національне свято Аргентинської Республіки**
- 100 років від дня, коли у Черкаському повіті Київської губернії більшовиками знищено повстанський загін петлюрівського отамана Бондарчука (1921)
- 95 років від дня, коли у м. Парижі терористом Шаломом Шварцбардом, під виглядом помсти за єврейські погроми, було вбито українського державного політичного діяча, організатора українських збройних сил, Головного отамана військ УНР, голову Директорії УНР Симона Петлюру (1926)
- 25 років від дня, коли у м. Києві відкрито відновлений пам'ятник княгині Ользі, який було зруйновано в 1919 році (1996)
- 200 років від дня народження Миколи Івановича Гулака (1821–1899), українського вченого, правознавця, публіциста, перекладача, педагога, громадсько-політичного діяча (відзначається відповідно до Постанови Верховної Ради України від 16.12.2020 № 1092-IX)

ТРАВЕНЬ

- 140 років від дня народження Олександра Калістратовича Бабенка (1881–1959), українського фізика-методиста
- 130 років від дня народження Адальберта Михайловича Ерделі (1891–1955), українського живописця, одного з основоположників закарпатської школи образотворчого мистецтва
- 120 років від дня народження Івана Трохимовича Швеця (1901–1983), українського вченого у галузі енергетики
- 100 років від дня народження Джека Стейнберґера (1921–2020), американського фізика, лауреата Нобелівської премії в галузі фізики (1988)
- 100 років від дня народження Георгія Пилиповича Тищенка (1921–2003), українського актора

26

День відновлення Державної Незалежності Грузії. Національне свято День незалежності. Національне свято Кооперативної Республіки Гайана
Річниця перемоги військ під проводом гетьмана Б.Хмельницького у битві під Корсунем (1648)

- 150 років від дня народження Олександра Миколайовича Яницького (1871–1943), українського біофізика, винахідника нового типу рентгенівської трубки *(відзначається відповідно до Постанови Верховної Ради України від 16.12.2020 № 1092-IX)*
- 125 років від дня народження Олександра Прокоповича Брижахи (1896–1938), українського хорового диригента, музично-громадського діяча
- 120 років від дня народження Бориса Павловича Грабовського (1901–1966), радянського фізика *(творця радянської електронної системи передачі рухомого зображення на відстань (телебачення), сина визначного українського поета-демократа Павла Грабовського)* (1928)
- 100 років від дня народження Олекси (Олексій) Івановича Максимейка (1921–2010), українського поета
- 85 років від дня народження Віталія Олексійовича Коротича (1936), українського письменника, публіциста, перекладача

27

- 200 років від дня, коли було засновано Миколаївську астрономічну обсерваторію (1821)
- 100 років від дня, коли було проголошено незалежність Афганістану (1921)
- 30 років від дня, коли було завершено виведення радянських військ із Чехословаччини (1991)
- 150 років від дня народження Андрія Івановича Крупія (1871–1948), українського народного поета-сатирика
- 145 років від дня народження Костянтина Григоровича Воблого (1876–1947), українського економіста, статистика, економгеографа

**День Миру і Демократії Федеративної Демократичної Республіки Ефіопія.
Національне свято**

День Азербайджанської Республіки. Національне свято. День Першої Республіки. Національне свято Республіки Вірменія

День працівників видавництв, поліграфії і книгорозповсюдження
(відзначається згідно з Указом Президента України від 25.05.1999 № 563 щорічно в останню суботу травня)

100 років від дня, коли Політбюро ЦК КП(б)У прийняло постанову про автокефальну церкву в УСРР (ухвалено рішення боротися проти релігійно-філософських вишукувань та активної участі у відповідних товариствах членів партії) (1921)

60 років від дня, коли зародилася міжнародна правозахисна організація «Міжнародна амністія» (Amnesty International) (1961)

80 років від дня народження Георгія Яковича Дрозда (1941-2015), українського актора, Народного артиста України

Міжнародний день миротворців ООН (відзначається за рішенням Генеральної асамблеї ООН (A/RES/57/129), в Україні – згідно з Указом Президента України від 30 квітня 2003 року № 374 щорічно у цей день)

Всесвітній день здорового травлення (відзначається за рішенням Всесвітньої організації гастроентерологів щорічно у цей день на честь прийняття 1958 року статуту цієї організації)

День працівників видавництв, поліграфії і книгорозповсюдження
(відзначається щорічно в останню суботу травня відповідно до Указу Президента України від 25.05.1999 № 563)

185 років від дня народження Костя Гавриловича Горбала (1836–1903), українського поета, журналіста

170 років від дня народження Леона Віктора Огюста Буржуа (1851–1925), французького державного діяча і юриста, лауреата Нобелівської премії миру (1920)

120 років від дня народження Кирила Синельникова (1901–1966), вченого, фізика, академіка (відзначається відповідно до Постанови Верховної Ради України від 16.12.2020 № 1092-IX)

100 років від дня народження Боемунда Феліксовича Кордіані (1921–2001), українського театрознавця, актора, журналіста

День Хорватського сабору. День Незалежності Республіки Хорватія

День Рату Сир Лала Сукуна. Національне свято Суверенної Демократичної Республіки Фіджі (відзначається в останній понеділок травня)

День хіміка (відзначається згідно з Указом Президента України від 07.05.1994 № 219 щорічно в останню неділю травня)

ТРАВЕНЬ

День Києва (традиційно відзначається в останню неділю травня)

- 145 років від дня видання російським імператором Олександром II т.зв. «Емського» указу (від м. Бад Емс, Німеччина, де був підписаний): забороняв видання та ввезення з-за кордону літератури українською мовою (1876)
- 100 від дня, коли у м. Юзівка Донецької губернії, відкрито Донецький гірничий технікум ім. Артема (з 1926 року – інститут) для підготовки фахівців кам'яновугільної та металургійної промисловості Донбасу (1921)
- 90 років від дня народження Василя Федоровича Котляра (1931–2011), українського драматурга, публіциста
- 85 років від дня народження Ігора Петровича Шпари (1936–2016), українського архітектора

31

Всесвітній день без тютюну (відзначається за ініціативою Всесвітньої організації охорони здоров'я (Резолюція 42.19 42-ї сесії ВОЗ)

Всесвітній день культури (відзначається щорічно у цей день)

Всесвітній день боротьби з нерівністю (відзначається щорічно у цей день)

День незалежності. Національне свято Південно-Африканської Республіки

- 75 років від дня, коли постановою ЦК ВКП(б) та Ради Міністрів СРСР створено літакобудівне дослідне конструкторське бюро (ДКБ-153) на Новосибірському авіазаводі та призначено його керівником Олега Антонова (до Києва ДКБ Антонова переїхало влітку 1952 року) (1946)
- 150 років від дня народження Юлії Степанівни Шостаківської (1871–1939), української актриси
- 90 років від дня народження Петра Петровича Кононенка (1931), українського літературознавця, критика
- 90 років від дня народження Джона Роберта Шріффера (1931–2019), американського фізика, лауреата Нобелівської премії (1972)
- 80 років від дня народження Луїса Ігнарро (1941), американського хіміка, лауреата Нобелівської премії (1998)

Цього місяця виповнюється:

- 425 років з часу початку Солоницького бою – вирішальної битви під проводом С.Наливайка в урочищі Солониця поблизу м. Лубни (1596)
- 100 років із часу коли Україною прокотилась хвиля масових робітничих страйків, виликаних продовольчою кризою (1921)
- 60 років від часу, коли у м. Львові відбувся суд над організаторами «Української робітничо-селянської спілки» – Л.Лук'яненком, І.Кандибою, Й.Боровницьким, С.Віруном, О.Лібовичем, В.Луцьківим, І.Кіпишем (1961)

ЧЕРВЕНЬ

1

Всесвітній день батьків (*відзначається рішенням Генеральної Асамблеї ООН від 17.10. 2012 року № A/RES/66/292 щорічно в перший день червня щорічно*)

Міжнародний день захисту дітей (*встановлено у 1949 році ухвалою Ради Міжнародної демократичної федерації жінок*)

День Мадарака. Національне свято Республіки Кенія

День незалежності. Національне свято Незалежної Держави Самоа
(*відзначається 1–2 червня*)

День президента. Національне свято Республіки Палау

День конституції. Національне свято Туніської Республіки

День захисту дітей (*відзначається згідно з Указом Президента України від 30.05.1998 № 568 щорічно у цей день*)

Річниця перемоги військ під проводом гетьмана Б.Хмельницького у битві під Батогом (1652)

190 років від дня, коли англійський дослідник Арктики Джеймс Росс відкрив Північний магнітний полюс (1831)

90 років від дня, коли США уклали угоду з СРСР про участь американських інженерів у будівництві 90 радянських металургійних заводів (1931)

75 років від дня, коли за вироком народного трибуналу у Бухаресті страчено пронацистського диктатора Румунії генерала Йона Антонеску (1946)

200 років від дня народження Федора Герасимовича Тимофєєва (1821–після 1873), українського драматурга, актора, архітектора

120 років від дня народження Костянтина Амосовича Савицького (1901–?), українського вченого

100 років від дня народження Генріха Романовича Осташевського (1921–2004), українського актора

95 років від дня народження Мерилін Монро (справжнє ім'я – Норма Бейкер Мортенсон) (1926–1962), американської кіноакторки

90 років від дня народження Володимира Яковича Бровченка (1931–2013), українського поета, громадського діяча

2

День проголошення Італійської Республіки. Національне свято

125 років від дня, коли італієць Гульєльмо Марконі у США запатентував радіо (1896)

130 років від дня народження Олександра Івановича Маринченка (1891–1981), українського архітектора

60 років від дня народження Юрія Миколайовича Іваненка (1961), президента Міжнародної громадської організації ромів «КСТАНЄ»

ЧЕРВЕНЬ

3

Рівноапостольних Костянтина та матері його Єлени

Всесвітній день велосипеда (*відзначається щорічно відповідно до рішення Генеральної Асамблеї ООН A/RES/72/272*)

150 років від дня, коли французький поет Ежен Потье написав текст «Інтернаціоналу» (1871)

80 років від дня, коли у Багдаді араби влаштували масові єврейські погроми (1941)

260 від дня народження Генрі Шрапнеля (1761–1842), англійського винахідника, який винайшов артилерійський снаряд із картечними кулями

110 років від дня народження Антоніни Антонівни Савченко (1911–1963), української актриси

95 років від дня народження Костянтина Меркурійовича Ситника (1926–2017), українського біолога, політичного і громадського діяча, академіка НАН України, Голови Верховної Ради УРСР (1985–1990)

4

Міжнародний день безвинних дітей – жертв агресії (*проголошено Надзвичайною спеціальною сесією Генеральної Асамблеї ООН (A/RES/ES-7/8 від 19.08.1982)*)

Міжнародний день боротьби з карієсом (*проголошено всесвітньою асоціацією стоматологів, відзначається щорічно у цей день*)

День незалежності. Національне свято Королівства Тонга

День державних символів. Національне свято Республіки Казахстан

День прапора. Національне свято Республіки Естонія

250 років від дня, коли голландський мореплавець Вітус Йонас Берінг відкрив Аляску (1771)

80 років від дня народження Володимира Олександровича Мельника (1941–1997), українського літературознавця, критика

80 років від дня народження Василя Степановича Литвина (1941–2017), українського кобзаря, заслуженого артиста України

5

Всесвітній день навколишнього середовища (*проголошено Генеральною Асамблеєю ООН (A/RES/2994 (XXVII) від 15.12.1972)*)

Міжнародний день боротьби з незаконним, непідзвітним та нерегульованим рибним промислом (*відзначається щорічно відповідно до рішення Генеральної Асамблеї ООН A/RES/72/72*)

День Конституції. Національне свято Королівства Данія

День звільнення. Національне свято Республіки Сейшельські Острови

25 років від дня, коли відповідно до Указу Президента України Л.Кучми з метою відновлення історичної назви Острозький колегіум перейменовано в Острозьку академію (1996)

260 років від дня народження Федора Васильовича Пільгера (1761–1828), одного з перших професорів ветеринарії в Україні

ЧЕРВЕНЬ

- 200 років від дня народження Івана Васильовича Вернадського (1821–1884), економіста публіциста, видавця, громадського діяча (*відзначається відповідно до Постанови Верховної Ради України від 16.12.2020 № 1092-IX*)
- 80 років від дня народження Барбари Брильської (1941), польської акторки театру і кіно

6

- День Шведського прапора. Національне свято Королівства Швеція**
- День працівників місцевої промисловості** (*відзначається згідно з Указом Президента України від 20.08.2002 № 726 щорічно у першу неділю червня*)
- День працівників водного господарства** (*відзначається щорічно в першу неділю червня відповідно до Указу Президента від 18.03.2003 № 226*)
- День журналіста** (*відзначається згідно з Указом Президента України від 25.05.1994 № 251 щорічно у цей день*)
- Річниця від початку операції «Оверлорд» (1944)** (*висадка військ союзників під командою Дуайта Ейзенхауера в Нормандії (Франція) - найбільша амфібійна операція у військовій історії. Відкриття «другого фронту»*)
- 30 років від дня, коли у м. Києві відкрився перший в Україні гуманітарний ліцей при Київському державному університеті ім. Т.Шевченка (1991)
- 85 років від дня народження Олександра Олексійовича Руденка-Десняка (1936–2006), українського і російського журналіста, громадського діяча, голови Об'єднання українців Росії та Федеральної національно-культурної автономії українців Росії (1993–2005)

7

- Всесвітній день безпеки харчових продуктів** (*відзначається щорічно відповідно до рішення Генеральної Асамблеї ООН A/RES/73/250*)
- День проголошення незалежності. Національне свято Королівства Норвегія**
- День мучеників** (*річниця повстання 1919 року проти британського панування*)
- Національне свято Республіки Мальта**
- 30 років від дня, коли Верховна Рада України прийняла рішення про перепідпорядкування Україні союзних підприємств на території республіки (1991)
- 260 років від дня народження Джона Ренні (1761–1821), видатного шотландського інженера-будівельника (*збудував у Лондоні над Темзою міст Ватерлоо і Новий лондонський міст*)
- 110 років від дня народження Мелвіна Калвіна (1911–1997), американського біохіміка, лауреата Нобелівської премії (1961)
- 110 років від дня народження Брукса Стівенса (1911–1995), американського інженера, творця мотоциклів «Harley-Davidson»

8

- Всесвітній день океанів** (*встановлено Генеральною Асамблеєю ООН 12 лютого 2009 року резолюцією № A/RES/63/111, відзначається щорічно у цей день*)

ЧЕРВЕНЬ

- 75 років від дня, коли було засновано Міжнародну організацію журналістів (1946)
- 55 років від дня, коли Рада міністрів УРСР прийняла постанову «Про створення Центрального науково-природничого музею Академії наук УРСР» (1966)
- 130 років від дня народження Вальтера Вільгельма Георга Боте (1891–1957), німецького фізика, лауреата Нобелівської премії (1954)
- 85 років від дня народження Кеннета Геддеса Вільсона (1936–2013), американського фізика, лауреата Нобелівської премії (1982)
- 80 років від дня народження Анатолія Івановича Колошина (1941), українського різьбяр

9

Всесвітній день друзів (неофіційне свято)

- 80 років від дня, коли у Німеччині створено штаб «Схід» для експлуатації окупованих територій СРСР (1941)
- 30 років від дня, коли Сергій Бубка встановив світовий рекорд, стрибнувши із жердиною на 6 м 08 см (1991)
- 240 років від дня народження Джорджа Стефенсона (1781–1848), англійського конструктора і винахідника (*творця одного з перших паровозів і будівничого першої громадської залізниці*)

10

Вознесіння Господнє

День Португальської Республіки. Національне свято

- 80 років від дня, коли було підготовлено спільний меморандум В.Кубійовича – керівника Українського центрального комітету у Кракові та Т.Омельченка – керівника Українського національного об'єднання у Берліні (*у ньому обґрунтовувалася доцільність «відродження незалежної української держави в рамках нового європейського порядку», яка виступатиме політичною противагою Росії*) (1941)
- 280 років від дня народження Джозефа Уоррена (1741–1775), американського фізика, борця за незалежність США
- 140 років від дня народження В'ячеслава Прокоповича (1881–1942), українського громадсько-політичного і державного діяча, історика і публіциста
- 120 років від дня народження Гната Трохимовича Танцюри (1901–1962), українського фольклориста, педагога
- 110 років від дня народження Петра Юхимовича Весклярова (1911–1994), українського актора театру і кіно (Дід Панас) (*відзначається відповідно до Постанови Верховної Ради України від 16.12.2020 № 1092-IX*)
- 90 років від дня народження Степана Михайловича Литвина (1931–2019), українського поета

ЧЕРВЕНЬ

11

160 років від дня народження Сигізмунда Владиславовича Заремби (1861–1915), українського композитора, піаніста, диригента і музичного критика

12

Всесвітній день боротьби із дитячою працею (відзначається щорічно відповідно за ініціативи Міжнародної організації праці з 1999 року)

День Росії. Національне свято

День Незалежності Республіки Філіппіни. Національне свято

День працівника фондового ринку (відзначається згідно з Указом Президента України від 11 березня 2008 року № 202 щорічно у цей день)

90 років від дня, коли у США гангстер Аль Капоне і 68 його соратників були засуджені за порушення «сухого» закону (1931)

30 років від дня, коли на референдумі мешканці Ленінграда проголосували за повернення місту його первісної назви – Санкт-Петербург (1991)

90 років від дня народження Євгенії Семенівни Мірошниченко (1931–2009), української оперної співачки, Герой України (відзначається відповідно до Постанови Верховної Ради України від 16.12.2020 № 1092-IX)

13

День звільнення м. Маріуполя від проросійських терористів (2014) (відзначається щорічно, вперше урочисто відзначено на державному рівні у 2016 році)

День працівників легкої промисловості (відзначається згідно з Указом Президента України від 09.06.1994 № 285 щорічно у другу неділю червня)

Міжнародний день поширення інформації про альбінізм (відзначається щорічно відповідно до рішення Генеральної Асамблеї ООН A/RES/69/170)

100 років від дня, коли есер Борис Савінков у Варшаві (Польща) відновив діяльність антирадянського «Народного союзу захисту Батьківщини і свободи» (1921)

80 років тому у ніч із 13 на 14 червня у Латвії, Литві та Естонії, недавно включених до складу СРСР, почалася масова депортація людей до Сибіру (з Естонії було вивезено близько 60 тисяч осіб, з Латвії і Литви — приблизно по 35 тисяч. Доля багатьох із них виявилася трагічною. 14 червня у цих країнах відзначається як День пам'яті жертв комуністичних репресій) (1941)

110 років від дня народження Луїса Уолтера Альвареса (1911–1988), американського фізика, лауреата Нобелівської премії (1968)

14

День народження Королеви. Національне свято Австралійського союзу (відзначається у другий понеділок червня)

Всесвітній день донорів крові (встановлено у травні 2005 року Всесвітньою організацією охорони здоров'я (резолюції WHA58.13), відзначається щорічно

ЧЕРВЕНЬ

у цей день. Цього дня у 1868 році народився австрійський лікар К.Ландштейнер, який відкрив групи крові в людини)

День американського прапора. Національне свято США

Переможний похід Київського князя Аскольда на Візантію, визнання Київської держави на міжнародному рівні у 860 році

210 років від дня народження Гарріет Єлізабет Бічер-Стоу (1811–1896), американської письменниці, поборниці за ліквідацію рабства

130 років від дня народження Євгена Коновальця (1891–1938), українського військового і політичного діяча, полковника Армії УНР, голови Проводу Організації українських націоналістів *(відзначається відповідно до Постанови Верховної Ради України від 16.12.2020 № 1092-IX)*

75 років від дня народження Дональда Трампа (1946), американського мільярдера, бізнесмена-магната, письменника, 45-й президента США (2017-2021)

15

Всесвітній день поширення інформації щодо зловживань стосовно літніх людей *(відзначається щорічно відповідно до рішення Генеральної Асамблеї ООН A/RES/66/127 від 09.03.2012)*

30 років від дня, коли на базі Львівського відділення Інституту ботаніки створено Інститут екології Карпат (1991)

160 років від дня народження Охріма Варнака (справжнє ім'я – Василенко Онопрій Омелянович) (1861–1921), українського письменника

125 років від дня народження Івана Григоровича Курочки-Армашевського (1896–1971), українського художника театру (Канада)

100 років із дня народження Івана Чорноволенка (1921-1943), військового діяча, учасника вигнання нацистів із території України *(відзначається відповідно до Постанови Верховної Ради України від 16.12.2020 № 1092-IX)*

100 років від дня народження Михайла Владиславовича Антончика (1921–1998), українського живописця

80 років від дня народження Івана Васильовича Миколайчука (1941–1987), українського кіноактора, сценариста, режисера *(відзначається відповідно до Постанови Верховної Ради України від 16.12.2020 № 1092-IX)*

16

80 років від дня, коли об'єднане командування військ Німеччини підготувало спеціальні інструкції стосовно ставлення до радянських військовополонених *(передбачали поводитися з «військовополоненими Червоної армії з надзвичайною стриманістю і найсуворішою пильністю» і вимагали «повного придушення будь-якого пасивного чи активного опору»)* (1941)

55 років від дня, коли у м. Києві відкрито торгово-економічний інститут (1966)

ЧЕРВЕНЬ

17

Всесвітній день боротьби з опустелюванням і засухами (проголошено Генеральною Асамблеєю ООН (A/RES/49/115 від 17.06.1994)

День проголошення Республіки Ісландія. Національне свято

75 років від дня, коли МВС СРСР завершило розробку плану «максимального розгрому оунівського підпілля та його збройних формувань» (1946)

110 років від дня народження Віктора Платоновича Некрасова (1911–1987), українського та російського письменника, публіциста, журналіста, громадського діяча, дисидента (Франція) *(відзначається відповідно до Постанови Верховної Ради України від 16.12.2020 № 1092-IX)*

100 років від дня народження Христофора Йосиповича Трача (1921–1949), українського військового діяча, поручника УПА

70 років від дня народження Володимира Павловича Трошинського (1951), українського історика, дослідника зарубіжної україністики, етносоціології та етнополітики, педагога

18

День Евакуації. Національне свято Арабської Республіки Єгипет

Національний день. День Конституції. Національне свято Республіки Сейшельські острови

День прав людини. Національне свято Республіки Азербайджан

День народження Королеви-матері. Національне свято Королівства Камбоджі

340 років від дня народження Феофана (Єлезар) Прокоповича (1681–1736), українського церковного і громадського діяча, письменника, ученого *(відзначається відповідно до Постанови Верховної Ради України від 16.12.2020 № 1092-IX)*

140 років від дня народження Олександра Митрофановича Пучківського (1881–1942), українського ученого, творця української школи отоларингологів

130 років від дня народження Івана Мірчука (1891–1961), українського філософа, історика культури, громадського діяча на еміграції

90 років від дня народження Івана Васильовича Іваньо (1931–1982), українського філософа, філолога

19

Всесвітній день дитячого футболу (проголошений Дитячим фондом ООН (ЮНІСЕФ) і Міжнародною федерацією футбольних асоціацій (ФІФА) з метою привернення уваги світової спільноти до проблем дітей і пропаганди здорового способу життя серед молоді)

День революції. Національне свято Алжирської Народно-Демократичної Республіки

День незалежності. Національне свято Держави Кувейт

День народження національного героя Хосе Артїгаса. Національне свято Східної Республіки Уругвай

ЧЕРВЕНЬ

- 30 років від дня, коли завершилося виведення радянських військ з Угорщини (1991)
- 90 років від дня народження Євгена Юхимовича Горбаня (1931–2001), українського скульптора
- 90 років від дня народження Валентини Порфирівни Туз (1931–1993), української актриси

20

День святої Трійці

Всесвітній день біженців *(проголошено Генеральною Асамблеєю ООН (A/RES/55/76 від 04.12.2000))*

День незалежності. Національне свято Республіки Сенегал

День прапора. Національне свято Аргентинської Республіки

День мучеників. Національний пам'ятний день Держави Еритрея

День моря. Національне свято Японії

День медичного працівника *(відзначається згідно з Указом Президента України від 03.06.1994 № 281 щорічно у третю неділю червня)*

50 років від дня, коли у м. Ташкенті була заарештована одна з активних учасниць кримськотатарського національного руху, історик, викладач Самаркандського університету А.Сейтмуратова (1971)

30 років від дня, коли у м. Сімферополі після більш як 70-річної перерви скликано курултай – збори повноважних представників кримськотатарського народу (1991)

30 років від дня, коли парламент Німеччини ухвалив рішення про перенесення столиці з Бонна у Берлін (1991)

30 років від дня, коли у Латвії відновлена конституція 1922 року (1991)

160 років від дня народження Фредерика Гоуланда Гопкінса (1861–1947), англійського біохіміка, який відкрив вітаміни А і D, лауреата Нобелівської премії (1929)

21

Національний день. Національне свято Гренландії

День літнього сонцестояння. Початок астрономічного літа в Північній півкулі й астрономічної зими – в Південній півкулі *(традиційно відзначається полярниками всіх національних антарктичних експедицій починаючи з 1957 року)*

50 років від дня, коли, розкопуючи курган Товста Могила, український археолог Борис Мозолевський відкрив славнозвісну скіфську пектораль *(вага пекторалі – 1140 г, діаметр – понад 30 см; вважається, що пектораль була виготовлена грецькими майстрами-ювелірами на замовлення знатних скіфів й датується IV ст. до н. е.)* (1971)

100 років із дня народження Осипа Дяківа (1921–1950), учасника антинацистського Руху Опору, громадського та політичного діяча, учасника

ЧЕРВЕНЬ

боротьби за незалежність України у ХХ столітті *(відзначається відповідно до Постанови Верховної Ради України від 16.12.2020 № 1092-IX)*

100 років від дня народження Петра Федоровича Гуцала (1921–1996), українського і російського письменника, перекладача

100 років від дня народження Степана Любомирського (1921–1983), українського письменника

22

День скорботи і вшанування пам'яті жертв війни в Україні *(відзначається згідно з Указом Президента України від 17.11.2000 № 1245 щорічно у цей день)*

80 років від початку німецько-радянської війни (1941)

80 років від дня, коли у м. Кракові відбулися установчі збори Українського національного комітету – позапартійного загальнонаціонального координаційного органу, до якого входило понад сто представників української еміграції *(збори надали повноваження Я.Стецьку проголосити незалежність Української держави у Львові)* (1941)

80 років від дня початку розстрілів в тюрмах західної України ув'язнених – переважно діячів ОУН, інтелігенції та національно свідомих громадян (1941)

130 років від дня народження Олександра Олександровича Гродзинського (1891–1973), українського співака і педагога

130 років від дня народження Петра Андрійовича Лісового (справжнє прізвище – Свашенко) (1891–1943), українського письменника

90 років від дня із дня народження Геннадія Удовенка (1931-2013), дипломата, державного та політичного діяча, президента Генеральної Асамблеї ООН *(відзначається відповідно до Постанови Верховної Ради України від 16.12.2020 № 1092-IX)*

80 років від дня народження Степана Петровича Джуса (1941), українського художника

23

День державної служби ООН *(проголошено Генеральною Асамблеєю ООН (A/RES/57/277))*

Міжнародний олімпійський день *(відзначається відповідно до рішення Міжнародного олімпійського комітету з 1948 року щорічно у цей день)*

Міжнародний день вдів *(відзначається щорічно відповідно до рішення Генеральної Асамблеї ООН A/RES/65/189 від 23.02.2011)*

День Ліго (Янів день). Національне свято Республіки Латвія

День Перемоги (над німецькими військами у 1919 році). **Національне свято Республіки Естонія**

День народження Великого Герцога. Національне свято Великого Герцогства Люксембург

День державної служби *(відзначається згідно з Указом Президента України від 04.04.2003 № 291 щорічно у цей день)*

ЧЕРВЕНЬ

Річниця від дня, коли органами НКВС у Луцькій тюрмі було розстріляно близько 2000 ув'язнених (1941).

Річниця від дня, коли розпочалась танкова битва під Дубном відома також як битва під Бродами, битва за Дубно – Луцьк – Броди *(найбільша танкова битва початкового етапу німецько-радянської та одна з найбільших танкових битв Другої світової війни - між 1-ю танковою групою групи армій «Південь» Вермахту та радянськими механізованими корпусами Південно-Західного фронту).*

60 років від дня, коли набув чинності договір про мирне використання Антарктиди (1961)

30 років від дня, коли у м. Києві біля Республіканського стадіону і на площі Жовтневої революції з ініціативи Народного руху України та Української республіканської партії відбулися два мітинги під гаслом «Ні – Союзному договору!» (1991)

20 років від дня, коли в Україну з візитом уперше прибув Папа Римський Іван Павло II (2001)

90 років від дня народження Григорія Романовича Кохана (1931–2014), українського кінорежисера *(відзначається відповідно до Постанови Верховної Ради України від 16.12.2020 № 1092-IX)*

80 років від дня народження Лео (справжнє ім'я – Лев Юрійович) Вітошинського (1941–2008), австрійського гітариста і педагога, українця за походженням

24

80 років від початку евакуації промислових підприємств з України за Урал (1941)

135 років від дня, коли було заснувано першу в Російській імперії Одеську бактеріологічну станцію *(нині – Одеський науково-дослідний інститут вірусології та епідеміології ім. І.І.Мечникова)* (1886)

120 років від дня, коли у м. Парижі (Франція) в галереї на вулиці Лафіт відкрилася перша виставка маловідомого 19-річного художника з Барселони Пабло Руїса Пікассо (1901)

80 років від дня, коли у трьох тюрмах Львова було розстріляно 1808 осіб *«з метою прискореного розвантаження тюрем Львівської області від контрреволюційного, кримінально-політичного елемента»* (1941)

70 років від дня, коли почалося комерційне кольорове телемовлення (телеканал Сі-Бі-Ес) (1951)

180 років від дня народження Івана Миколайовича Ге (1841–1893), українського і російського письменника, актора і режисера

140 років від дня народження Григорія Івановича Котовського (1881–1925), бессарабського отамана, червоного командира часів громадянської війни

80 років від дня народження Павла Федоровича Громовенка (1941–1997), українського актора, майстра художнього слова

25

День Державності Республіки Словенія

ЧЕРВЕНЬ

День Державності Республіки Хорватія

День Незалежності Республіки Мозамбик

Міжнародний день моряка (відзначається щорічно у цей день відповідно до Міжнародної конвенції про підготовку і дипломування моряків та несення вахти STCW/CONF. 2/DC/4)

День слов'ян всього світу (День дружби й єднання слов'ян)

150 років від дня народження Володимира Митрофановича Арнольдї (1871–1924), українського та російського ботаніка, морфолога рослин, альголога, флориста (організатора другої в Україні (після Дніпровської) прісноводної біологічної станції на р. Сіверський Донець, засновника Харківської альгологічної школи)

130 років від дня народження Любомира (Людомира) Огоновського (1891–1955), українського військового діяча, сотника УГА (США)

110 років із дня народження Сергія Шишка (1911–1997), художника (відзначається відповідно до Постанови Верховної Ради України від 16.12.2020 № 1092-IX)

26

День проголошення Незалежності Республіки Мадагаскар. Національне свято Міжнародний день боротьби зі зловживанням наркотичними засобами та їхнім незаконним обігом (проголошено Генеральною Асамблеєю ООН (A/RES/42/112 від 07.12.1987)

Міжнародний день на підтримку жертв катувань (проголошено Генеральною Асамблеєю ООН (A/RES/52/149 від 12.12.1997)

150 років від дня народження Андрія Митрофановича Лободи (1871–1931), українського фольклориста, літературознавця, етнографа

110 років від дня народження Фредеріка Вільямса (1911–1977), англійського інженера, винахідника системи пам'яті для перших комп'ютерів

27

День незалежності. Національне свято Республіки Джибуті

День національної єдності. Національне свято Республіки Таджикистан

День молодіжних та дитячих громадських організацій (відзначається згідно з Указом Президента України від 27.06.2008 № 599 зі змінами від 24.05.2011 № 600 щорічно в останню неділю червня)

День молоді (відзначається згідно з Указом Президента України від 22.06.1994 № 323 щорічно в останню неділю червня)

90 років від дня, коли у США винахідник Ігор Сікорський отримав патент на винахід першого гелікоптера (1931)

80 років від дня оголошення хортиською Угорщиною війни СРСР (1941)

30 років від дня, коли у Югославії почалася громадянська війна (1991)

25 років від дня, коли розпочалось безпрецедентне в історії парламентаризму пленарне засідання Верховної Ради України (воно розпочалося зранку у четвер і завершилося вранці у п'ятницю; депутати 315 голосами «за» затвердили проект Конституції України) (1996)

ЧЕРВЕНЬ

- 20 років від дня, коли у Львові під час Святої Літургії у візантійському обряді за участю Папи Івана Павла II беатифіковані (проголошені блаженними) низка українських греко-католицьких новомучеників (2001)
- 20 років від дня, коли у м. Львові відбулася акція за участю найбільшої в історії України кількості людей *(на літургії у візантійському обряді, яку проводив Папа Римський Іван Павло II, були присутніми, за оцінками, близько півтора мільйона людей)* (2001)

28

- День Конституції України. 25 років від дня, коли Верховна Рада України прийняла Конституцію України** (1996)
- 370 років від початку (28.06–10.07.1651) Берестецької битви** *(відбулася біля містечка Берестечко між військами польського короля Яна Казимира II і українськими козацько-селянськими військами Богдана Хмельницького та його татарськими союзниками (хан Іслам Гірей III))*
- 80 років від початку формування бойових загонів УПА «Поліська Січ» на Волині під командуванням Тараса Бульби Боровця (1941)
- 25 років від дня, коли у Національному університеті «Києво-Могилянська академія» відбулася урочиста церемонія першого випуску бакалаврів суспільних, гуманітарних та природознавчих наук (1996)
- 170 років від дня народження Костя Осиповича Підвисоцького (1851–1904), українського актора, режисера і драматурга
- 125 років від дня народження Івана Васильовича Бойченка (1896–1959), українського графіка
- 70 років від дня народження Адріана (Адріяна) Сливоцького (1951), американського економіста українського походження *(одного з визначних фахівців сучасного менеджменту, автора світових бестселерів з питань стратегічного управління, почесного професора НаУКМА)*

29

- День Дунаю** *(відзначається з 2004 р. за ініціативою Міжнародної комісії ООН з охорони басейну ріки Дунай; 24 червня 1994 року в Софії було підписано Конвенцію про співробітництво у справі охорони і раціонального використання ріки Дунай)*
- Міжнародний день тропіків** *(відзначається щорічно відповідно до рішення Генеральної Асамблеї ООН A/RES/70/267)*
- День незалежності. Національне свято Республіки Сейшельські Острови**
- Річниця перемоги військ під проводом І.Виговського під Конотопом** (1659 рік) *(традиційно відзначається громадськістю у першій декаді липня)*

ЧЕРВЕНЬ

30

Міжнародний день астероїда (відзначається щорічно відповідно до рішення Генеральної Асамблеї ООН A/RES/71/90)

Міжнародний день парламентаризму (відзначається щорічно відповідно до рішення Генеральної Асамблеї ООН A/RES/72/278)

День незалежності. Національне свято Демократичної Республіки Конго

День Революції. Національне свято Республіки Судан

Річниця Берестецької битви між українськими селянсько-козацькими і польсько-шляхетськими військами (1651) (традиційно відзначається громадянською)

80 років від дня оголошення у м. Львові Організацією українських націоналістів на чолі зі Степаном Бандерою «Акта відновлення Української Держави», а також створення Уряду на чолі із Ярославом Стецьком (1941)

30 років від дня, коли у м. Сімферополі закінчилася перша сесія курултаю (парламенту) кримських татар, на якій був сформований меджліс на чолі із Мустафою Джемільєвим. Меджліс затвердив національні прапор і гімн (1991)

130 років від дня народження Стенлі Спенсера (1891–1959), англійського живописця, представника магічного реалізму, майстра релігійної й жанрово-побутової картини

110 років від дня народження Ірини Борисівни Гурвич (1911–1995), української художниці, режисера-мультиплікатора

90 років від дня народження Бориса Євгеновича Климушка (1931–1991), українського скульптора

Цього місяця виповнюється:

80 років від дня трагедії в урочищі Саліна (поблизу с. Солянуватка Старосамбірського району Львівської області), коли органами НКВС було страчено близько 4000 українців та поляків (1941)

60 років від часу, коли у Тернопільській області створено підпільну організацію «Українська національна партія», яка ставила за мету боротьбу за державну незалежність України (1961)

ЛИПЕНЬ

1

День Канади. Національне свято

День незалежності. Національне свято Республіки Бурунді

День Республіки. Національне свято Республіки Гана

День незалежності. Національне свято Республіки Руанда

День незалежності. Національне свято Сомалійської Демократичної Республіки

День Свободи. Національне свято Республіки Суринам

День архітектури України (відзначається згідно з Указом Президента України від 17.06.1995 № 456 щорічно у цей день)

ЛИПЕНЬ

- 100 років від дня, коли у Шанхаї 13 делегатів створили Комуністичну партію Китаю (1921)
- 70 років від дня, коли у м. Торонто (Канада) відкрито пам'ятник Тарасу Шевченку (1951)
- 30 років від дня, коли у Празі підписано протокол про офіційне припинення існування Організації варшавського договору (1991)
- 375 років від дня народження Готфріда Вільгельма Лейбніца (1646–1716), німецького вченого, математика, фізика, винахідника, філософа, логіка, історика, юриста, мовознавця
- 80 років від дня народження Альфреда Гудмана Гілмана (1941–2015), американського науковця, фармаколога, лауреата Нобелівської премії в галузі фізіології та медицини (1994)
- 80 років від дня народження Віталія Романовича Лисенка (1941–1999), українського хорового диригента, музично-громадського діяча, педагога
- 80 років від дня народження М'юропа Сам'юела Шоулза (Скоулз) (1941), американського економіста канадського походження, лауреата Нобелівської премії в галузі економіки (1997)
- 60 років від дня народження Діани Маунтбат-Віндзор (уроджена – леді Діана Спенсер) (1961–1997), принцеси Уельської

2

День податківця України (відзначається згідно з Указом Президента України від 25.06.2020 № 252 щорічно у цей день)

- 70 років від дня, коли газета «Правда» засудила вірш Володимира Сосюри «Любіть Україну» (1951)
- 65 років від дня, коли Голова Спілки письменників М.Бажан порушив перед ЦК КПУ питання про реабілітацію репресованих письменників (В.Бобринського, Г.Епіка, І.Кириленка, О.Слюсаренка, Д.Гофштейна, І.Кулика, М.Куліша, О.Влизька, Д.Загула, С.Пилипенка, В.Чегвіянського, Б.Антоненка-Давидовича) (1956)
- 45 років від дня, коли у м. Києві відкрили пам'ятник жертвам нацистського розстрілу у Бабиному яру (1976)

3

Міжнародний день кооперативів (відзначається щорічно в першу суботу липня відповідно до рішення Генеральної Асамблеї ООН A/RES/47/90)

День єднання. Національне свято Республіки Замбія

День Республіки. Національне свято Республіки Білорусь

- 100 років від дня народження Михайла Федоровича Нечиталюка (1921–2010), українського літературознавця, театрознавця, критика
- 70 років від дня народження Вадима Григоровича Бойка (1951-2005), поета, драматурга, перекладача (відзначається відповідно до Постанови Верховної Ради України від 16.12.2020 № 1092-IX)

ЛИПЕНЬ

80 років від дня народження Богодара Антоновича Которовича (1941–2009), українського скрипаля, диригента, педагога *(відзначається відповідно до Постанови Верховної Ради України від 16.12.2020 № 1092-IX)*

4

День Незалежності Сполучених Штатів Америки. Національне свято
День народження Її величності королеви Соні. Національне свято Королівства
Нідерланди

День Національної поліції України *(відзначається щорічно відповідно до Указу Президента України від 04.04.2018 № 97)*

День судового експерта *(відзначається згідно з Указом Президента України від 10.06.2009 № 424 щорічно у цей день)*

День Військово-Морських Сил Збройних Сил України *(відзначається щорічно в першу неділю липня відповідно до Указу Президента України від 12.06.2015 № 331)*

День працівників морського та річкового флоту *(відзначається щорічно в першу неділю липня відповідно до Указу Президента України від 12.06.2015 № 332)*

130 років від дня народження Івана Миколайовича Іщенка (1891–1975), українського хірурга

130 років від дня народження Петра Йосиповича Панча (справж. – Панченко) (1891–1978), українського письменника, прозаїка, драматурга, громадського діяча *(відзначається відповідно до Постанови Верховної Ради України від 16.12.2020 № 1092-IX)*

100 років із дня народження Івана Кобилянського (1921-1945), військового льотчика, учасника Другої світової війни *(відзначається відповідно до Постанови Верховної Ради України від 16.12.2020 № 1092-IX)*

80 років від дня народження Володимира Івановича Заремби (1941–2010), українського письменника, прозаїка, журналіста

80 років від дня народження Богдана-Юрія Ярославовича Янівського (1941–2005), українського композитора, піаніста, педагога

5

День Незалежності Алжирської Народної Демократичної Республіки. День
Незалежності Боліваріанської Республіки Венесуела. Національне свято

День Незалежності. Національне свято Республіки Кабо-Верде

День Конституції. Національне свято Республіки Вірменія

День святих Кирила і Мефодія. Національне свято Чеської Республіки

День звільнення міст Краматорська і Слов'янська від проросійських
терористів (2014)

130 років від дня народження Джона Ховарда Норттропа (1891–1987), американського біохіміка, лауреата Нобелівської премії в галузі хімії (1946)

ЛИПЕНЬ

100 років із дня народження Івана Кравченка (1921-1945), військового діяча, учасника вигнання нацистів із території України *(відзначається відповідно до Постанови Верховної Ради України від 16.12.2020 № 1092-IX)*

6

Всесвітній день поцілунку *(неофіційне міжнародне свято, схвалене ООН, відзначається щорічно у цей день)*

День коронації короля Міндаугаса (Міндовга, 1253 рік) День становлення державності. Національне свято Республіки Литва *(від дня, коли від імені Папи Римського коронований литовський вождь Міндовг (Міндаугас), перший та єдиний в історії Литви король, який об'єднав литовські землі (1253)*

День Магістра Яна Гуса. Національне свято Чеської Республіки

День незалежності. Національне свято Республіки Малаві

День незалежності. Національне свято Коморських островів

170 років від дня народження Івана Левинського (1851-1919), архітектора, педагога, громадського діяча *(відзначається відповідно до Постанови Верховної Ради України від 16.12.2020 № 1092-IX)*

140 років від дня народження Івана Дем'яновича Даньківа (1881-1946), українського військового діяча, генерал-хорунжого армії УНР

125 років від дня народження Івана Микитовича Тиктора (1896–1982), українського видавця, редактора, громадсько-політичного діяча (Канада)

110 років від дня народження Петра Ільковича Кравчука (1911–1997), українського письменника, публіциста, літературознавця, дослідника шевченкіани, історика, громадсько-політичного діяча (Канада)

75 років від дня народження Сільвестра Гарденціо Сталлоне (1946) американського актора, режисера та сценариста

7

День Пророка Іоана Хрестителя. Свято Івана Купала (Купайла)

День незалежності. Національне свято Соломонових островів

День працівника природно-заповідної справи *(відзначається згідно з Указом Президента України від 18.08.2009 № 629 щорічно у цей день)*

80 років від початку (07.07–26.09.1941) героїчної і трагічної оборони Києва під час німецько-радянської війни 1941–1945 років

120 років від дня народження Євгена Омеляновича Юцевича (1901–1988), українського композитора, диригента, педагога

100 років від дня народження Олени Онуфріївни Гасюк (1921–2017), української вишивальниці

100 років від дня народження Івана Семеновича Ладановського (1921–1997), українського диригента, педагога

100 років від дня народження Петра Дмитровича Яцика (1921–2001), українського та канадського підприємця, філантропа, громадсько-культурного діяча, мецената *(серед найголовніших проєктів, профінансованих П.Яциком: Український науковий інститут Гарвардського університету, Енциклопедія українознавства, Канадський інститут українських студій, Міжнародний*

ЛИПЕНЬ

конкурс знавців української мови) (відзначається відповідно до Постанови Верховної Ради України від 16.12.2020 № 1092-IX)

100 років від дня народження Івана-Валентина Задорожнього (1921-1988), художника *(відзначається відповідно до Постанови Верховної Ради України від 16.12.2020 № 1092-IX)*

8

День родини *(відзначається згідно з Указом Президента України від 30.12.2011 № 1209 щорічно у цей день)*

Річниця перемоги військ під проводом І.Виговського під Конотопом (1659)

50 років від дня, коли у м. Лондон (Великробітанія) М.Тарнавський виголосив доповідь у Міжнародній амністії про «радянську імперію» *(зокрема, докладно зупинився на проблемі «масового винищення українського народу», на закритих судах й арештах представників української інтелігенції, подав інформацію про С.Караванського, Л.Лук'яненка, В.Чорновола, І.Дзюбу, А.Горську, В.Мороза) (1971)*

400 років від дня народження Жана де Лафонтена (1621–1695), французького письменника, байкаря

210 років від дня народження Володимира Опанасовича Караваєва (1811–1892), українського та російського хірурга, одного з основоположників вітчизняної офтальмології *(відзначається відповідно до Постанови Верховної Ради України від 16.12.2020 № 1092-IX)*

125 років від дня народження Івана Васильовича Богаченка (справж. – Зубарев) (1896–1981), українського актора, режисера

9

День проголошення незалежності. Національне свято Аргентинської Республіки

День Конституції. Національне свято Республіки Палау

80 років від дня, коли у м. Львові німцями був арештований голова уряду проголошеної у 30 червня 1941 року Української держави Я.Стецько та його помічник Р.Ільницький (1941)

125 років від дня народження Павла Михайловича Кудрицького (1896–1926), українського актора, режисера

10

День незалежності Співдружності Багамських островів

Річниця перемоги військ під проводом гетьмана Б.Хмельницького під Збаражем (1649)

370 років від дня завершення Берестецької битви (28.06 – 10.07.1651) української армії на чолі з Б.Хмельницьким з польськими військами *(наслідком стало підписання важкого для України Білоцерківського договору)*

ЛИПЕНЬ

150 років від дня народження Марселя Пруста (повне ім'я – Валантен Луї Жорж Ежен Марсель Пруст) (1871–1922), французького письменника, есеїста, критика

145 років від дня народження Івана Івановича Садовського (1876–1948), українського актора

11

Всесвітній день народонаселення (у 1989 році керівна рада Програми розвитку ООН (Рішення ПРООН 89/46, п. 21) рекомендувала, щоб 11 липня відзначався міжнародною громадськістю як Всесвітній день народонаселення)

Всесвітній день шоколаду (відзначається за ініціативи Франції щороку у цей день)

День рибалки (відзначається щорічно в другу неділю липня відповідно до Указу Президента України № 464 від 22.06.1995)

День Народної Революції. Національне свято Монголії. «Наадам» – (традиційний триденний фестиваль)

Роковини ракетного обстрілу з Росії в районі Зеленопілля загинуло 36 українських військових (це було перше безпосереднє масоване застосування регулярних військ РФ проти Збройних Сил України) (2014)

День заснування Української Головної Визвольної Ради (політичного органу УПА) (1944)

125 років від дня народження Зенона-Любомира Кириловича Дольницького (1896–1976), українського співака, педагога

12

День верховних апостолів Петра та Павла

День незалежності. Національне свято Республіки Кірібаті

День незалежності. Національне свято Республіки Сан-Томе і Принсіпі

25 років від дня, коли народні депутати України вперше в історії склали присягу на вірність Україні та її Конституції (текст присяги зачитав І.Юхновський)

100 років від дня народження Олександра Мельничука (1921-1997), вченого, мовознавця, академіка (відзначається відповідно до Постанови Верховної Ради України від 16.12.2020 № 1092-IX)

100 років від дня народження Павла Андрійовича Масленнікова (1921–2019), українського педагога, організатора освіти

13

День державності. Національне свято Республіки Чорногорія

170 років від дня народження Андрія Віталійовича Лисенка (1851–1910), українського письменника, лікаря, громадського діяча (брат М.Лисенка)

100 років від дня народження Петра Трохимовича Кугая (1921–1981), українського письменника

90 років від дня народження Едуарда Антоновича Більського (1931–2016), українського архітектора

ЛИПЕНЬ

80 років від дня народження Степана Дмитровича Мельниченка (1941), українського художника, графіка (Канада)

14

День взяття Бастилії. Національне свято Французької Республіки

День Республіки. Національне свято Республіки Ірак

Президентський день. Національне свято Республіки Ботсвана

День народження султана. Національне свято Держави Бруней Даруссалам

День пам'яті святих руських князів Бориса і Гліба. 1000 років минає від дня, коли Митрополит Київський Іоанн I урочисто відкрив і прославив мощі святих руських князів Бориса і Гліба і встановив день їх пам'яті (1021)

15 років від дня запуску Twitter, який зараз став однією з найбільших платформ в світових соціальних мережах (2006)

130 років від дня народження Арсенія Петровича Хоменка (1891–1939), демографа, статистика, одного з фундаторів української демографічної школи

100 років від дня народження Джефрі Вілкінсона (1921–1996), англійського хіміка, лауреата Нобелівської премії в галузі хімії (1973)

15

День українських миротворців (відзначається відповідно до Постанови Верховної Ради України від 21.05.2013 № 292-VII щорічно 15 липня)

Всесвітній день навичок молоді (відзначається щорічно відповідно до рішення Генеральної Асамблеї ООН A/RES/69/145)

80 років від дня, коли почалось оточення і знищення радянських військ в «котлі» під Уманню (15.07-08.08.1941) (у полон потрапили понад 100 тис. солдат, це було перше велике оточення радянських військ в Україні)

40 років від дня, коли у м. Києві створено науково-технічні комплекси: Інститут електрозварювання, Інститут надтвердих металів, Фізико-технічний інститут низьких температур (1981)

25 років від дня, коли у м. Атланта (США) в урочистій обстановці відбулося підняття прапора України. Вперше в історії Олімпійських ігор Україна виступила самостійною олімпійською командою (1996)

90 років від дня народження Степана Миколайовича Злупка (1931–2006), українського економіста, історика

16

День бухгалтера (відзначається відповідно до Указу Президента України від 18.06.2004 № 662 щорічно у цей день)

Річниця від дня, коли Верховна Рада Української РСР проголосила Декларацію про державний суверенітет України (1990)

140 років від дня народження Василя Васильовича Зеньківського (1881–1962), українського філософа, психолога, богослова, публіциста, церковного, громадського та державного діяча, педагога

ЛИПЕНЬ

125 років від дня народження Андрія Івановича Кіпріанова (1896–1972), українського хіміка-органіка

17

День Революції Республіки Ірак. Національне свято

День Конституції. Національне свято Республіки Корея

День народження короля. Національне свято Королівства Лесото

День народження Луїса Муньюса Рівери. Національне свято Вільної асоційованої держави Пуерто-Ріко

Річниця від дня, коли у Донецькій області було збито пасажирський літак Малайзійських авіалій, що прямував за маршрутом Амстердам – Куала-Лумпур. Загинули 280 людей і 15 членів екіпажу (2014)

150 років від дня народження Філарета Михайловича Колесси (1871–1947), українського фольклориста, етнографа, етномузиколога, композитора, музикознавця, літературознавця *(відзначається відповідно до Постанови Верховної Ради України від 16.12.2020 № 1092-IX)*

18

Міжнародний день Нельсона Манделі *(відзначається щорічно відповідно до рішення Генеральної Асамблеї ООН A/RES/64/13)*

День конституції національне свято Східної Республіки Уругвай

День працівників металургійної та гірничодобувної промисловості *(відзначається щорічно у третю неділю липня відповідно до Указу Президента України від 03.06.1993 № 187 (зі змінами, внесеними згідно з Указом Президента від 27.06.2006 № 584)*

210 років від дня народження Вільяма Мейкпіса Текерея (1811–1863), англійського письменника-сатирика

19

День незалежності. Національне свято Народно-демократичної Республіки Лаос

Курбан-Байрам – свято жертвопринесення, одне з двох головних свят мусульман (19–23.07)

925 років від дня, коли у битві з половцями під Переяславом великий князь Святополк II розгромив орду хана Тугора (1096)

100 років від дня народження Розалін Сасмен Ялоу (1921–2011), американського біофізика, медика, лауреата Нобелівської премії в галузі фізіології та медицини (1977)

80 років від дня народження Василя Васильовича Чухліба (1941–1997), українського письменника, літературознавця, журналіста, громадського діяча *(відзначається відповідно до Постанови Верховної Ради України від 16.12.2020 № 1092-IX)*

ЛИПЕНЬ

20

Всесвітній день шахів (*відзначається за рішенням ФІДЕ - Всесвітньої шахової федерації від 1966 року щорічно у цей день*)

День Незалежності Республіки Колумбія. Національне свято

День народження Його королівської високоності кронпринца Хокона. Національне свято Королівства Норвегія

120 років від дня народження Валентина Тихоновича Борисова (1901–1988), українського композитора, педагога, музично-громадського діяча

100 років від дня народження Володимира Кононовича Мельника (1921–1970), українського письменника

21

Річниця інавгурації Короля Леопольда I – засновника династії Королівства Бельгії. Національне свято

День звільнення. Національне свято Гуаму

Річниця початку окупації та анексії Радянським Союзом Литви, Латвії та Естонії (*згодом на їхньому місці постануть три нові радянські республіки*)

65 років від дня відкриття Українського державного цирку у м. Києві (1956)

140 років від дня народження Івана Діброви (справж. – Гаврило Васильович Гордий (1881–1917), українського письменника, публіциста

100 років від дня народження Петра Ілліча Білана (1921–1996), українського живописця

100 років від дня народження Бориса Олександрів (справж. – Грибінський) (1921–1979), українського письменника, перекладача, журналіста (Канада)

90 років від дня народження Вадима Борисовича Гнедаша (1931), українського диригента, педагога

90 років від дня народження Анатолія Андрійовича Долінського (1931), українського вченого в галузі теплофізики та теплоенергетики

22

День визволення Сєвєродонецька від проросійських терористів (2014)

130 років від дня народження Сергія Володимира Пилипенка (1891–1934), українського письменника, публіциста, громадського діяча

23

День Преподобного Антонія Печерського

День Революції. Національне свято Арабської Республіки Єгипет

120 років від дня народження Антона Івановича Шмигельського (1901–1972), українського письменника, журналіста

80 років від дня народження Андрія Андрійовича Нанкевича (1941–1997), українського письменника, журналіста

24

День рівноапостольної Ольги, княгині Київської

ЛИПЕНЬ

1000 років від дня, коли у м. Вишгороді освячений храм на вшанування благовірних князів Бориса та Гліба (1021)

25

День Конституції. Національне свято Асоційованої вільної держави Пуерто-Ріко

День Республіки. Національне свято Республіки Туніс

День працівників торгівлі (*відзначається щорічно в останню неділю липня відповідно до Указу Президента України від 05.06.1995 № 427*)

125 років від дня народження Володимира Івановича Масальського (1896–1979), українського мовознавця, педагога

110 років від дня народження П'єра Пуяда (1911–1979), французького військового та громадського діяча, командира авіаполку «Нормандія – Неман» у роки Другої світової війни

100 років від дня народження Аркадія Васильовича Сороки (1921–2010), українського живописця

90 років від дня народження Фелікса Михайловича Соболева (1931–1984), українського кінорежисера-документаліста, одного із творців «Київської школи наукового кіно» (*відзначається відповідно до Постанови Верховної Ради України від 16.12.2020 № 1092-IX*)

26

Собор архангела Гавриїла

День незалежності. Національне свято Республіки Ліберія

День незалежності. Національне свято Мальдівської Республіки

День Національного Повстання. Національне свято Республіки Куба

230 років від дня народження Франца Ксавера Вольфганга Моцарта (1791–1844), австрійського піаніста, композитора, диригента, педагога

130 років від дня народження Марії Михайлівни Бачинської-Донцової (1891–1978), української письменниці, поетеси, журналістки, громадської діячки (США) (*відзначається відповідно до Постанови Верховної Ради України від 16.12.2020 № 1092-IX*)

90 років від дня народження Івана Михайловича Дзюби (1931), українського письменника, публіциста, літературознавця, критика, дисидента, громадсько-політичного діяча, Героя України (2001) (*відзначається відповідно до Постанови Верховної Ради України від 16.12.2020 № 1092-IX*)

27

Річниця Сквиливської трагедії (*під час повітряного шоу до 60-річчя 14-го авіаційного корпусу ВПС України, на військовому летовищі Сквилив під Львовом зазнав катастрофи і упав на глядачів військовий літак Су-27; загинуло 77 осіб, з них 28 дітей; всього постраждало понад 500 людей*) (2002)

140 років від дня народження Володимира Григоровича Леонтовича (1881–1968), українського архітектора-реставратора, геодезиста, інженера

ЛИПЕНЬ

- 140 років від дня народження Ганса Фішера (1881–1945), німецького хіміка-органіка, біохіміка, лауреата Нобелівської премії в галузі хімії (1930)
- 90 років від дня народження Ади Федорівни Рибачук (1931–2010), українського живописця-монументаліста, графіка

28

- День Незалежності. Національне свято Республіки Перу**
День падіння фашистського режиму (День перемоги над фашизмом). Національне свято Республіки Сан-Марино
День рівноапостольного князя Володимира Великого
День хрещення Київської Русі *(відзначається згідно з Указом Президента України від 25.07.2008 № 668 щорічно у цей день)*
Річниця від дня, коли Збройні Сили України взяли під контроль Савур-могилу, що в Донецькій області (2014)
35 років від дня, коли генеральний секретар ЦК КПРС М.Горбачов оголосив про початок виведення радянських військ з Афганістану(1986)
120 років від дня народження Марії Михайлівни Романівської (1901–1983), української письменниці, сценаристки, казкарки
110 років від дня народження Джорджо (Володимира-Джорджо) Щербаненка (1911–1969), італійського письменника українського походження, «батька італійського кримінального роману»
100 років від дня народження Данила Андрійовича Дудка (1921–2009), українського вченого в галузі матеріалознавства й електрозварювання
75 років від дня народження Михайла Федотовича Слабошпицького (1946), прозаїка, критика, літературознавця, публіциста, громадського діяча

29

- День короля Олафа Святого. Національне свято Королівства Норвегія**
День Сил спеціальних операцій Збройних Сил України *(відзначається згідно з Указом Президента України від 26.07.2016 № 311 щорічно у цей день)*
75 років від часу скликання (29.07–15.10.1946) Паризької мирної конференції для розгляду проектів мирних договорів між державами антигітлерівської коаліції
180 років від дня народження Генрі Мортон Стенлі (справж. – Джон Роуллендс) (1841–1904), американського журналіста, дослідника Африки (відкрив річку Конго, розгадав загадку витоків Білого Нілу)

30

- День трону Королівства Марокко. Національне свято**
День незалежності. Національне свято Республіки Вануату
Міжнародний день дружби *(відзначається щорічно відповідно до рішення Генеральної Асамблеї ООН A/RES/65/275)*
Всесвітній день боротьби з торгівлею людьми *(відзначається щорічно відповідно до рішення Генеральної Асамблеї ООН A/RES/68/192)*
День звільнення м. Авдіївка від російських окупантів (2014)

ЛИПЕНЬ

- 160 років від дня народження Любові Олександрівни Яновської (1861–1933), української письменниці, громадсько-політичної діячки (*відзначається відповідно до Постанови Верховної Ради України від 16.12.2020 № 1092-IX*)
- 80 років від дня народження Костянтина Миколайовича Тищенка (1941), українського мовознавця, перекладача, педагога

31

- День африканської жінки** (*заснований з ініціативи Всеафриканської організації жінок на першому з'їзді, який відбувся в Дар-Ес-Саламі (Танзанія) цього дня 1962 року*)
- 50 років від дня, коли уперше людина проїхала по Місяцю на спеціальному модулі Lunar Rover Vehicle (*місяцемобілем керували американці Девід Скотт та Джеймс Ірвін у рамках місії космічного корабля "Аполлон-15"*)(1971)
- 30 років від дня підписання радянсько-американського Договору про скорочення стратегічних наступальних озброєнь (СНО-1, "Старт-1") (*передбачалося, що протягом семи років після набуття нею чинності обидві сторони скоротять кількість своїх ядерних боєзарядів до 6000 одиниць. На момент підписання договору Радянський Союз мав 10 271 ядерний боєзаряд, США - 10 371*) (1991)
- 75 років від дня народження Володимира Дмитровича Шевченка (1946–2012), українського артиста цирку, дресирувальника

Цього місяця виповнюється

- 130 років від часу заснування таємного товариства «Братство Тарасівців» (1891) ідеологічними лідерами були І. Липа, Б. Грінченко та М. Коцюбинський

СЕРПЕНЬ

1

- День Незалежності Республіки Бенін. Національне свято**
День заснування Швейцарської конфедерації. Національне свято
День Звільнення (Емансипації). Національне свято Барбадосу
День Звільнення (Емансипації). Національне свято Ямайки
День Повітряних Сил Збройних Сил України (*відзначається щорічно в першу неділю серпня відповідно до Указу Президента України від 27.06.2007 № 579*)
- 90 років від дня народження Олександра Михайловича Дубовика (1931), українського живописця, графіка, монументаліста

2

- День пророка Іллі**
Міжнародний день Голокосту ромів
День свободи. Національне свято Кооперативної Республіки Гайана
День Повстання. Національне свято Республіки Македонія

СЕРПЕНЬ

День високомобільних десантних військ України *(відзначається згідно з Указом Президента України від 27.07.2012 № 457 щорічно у цей день)*

Річниця від дня офіційного включення Північної Буковини та частини Бессарабії (нинішня південна Одещина) до складу УРСР (1940)

3

День незалежності. Національне свято Республіки Нігер

Річниця від дня, коли у Ялті президенти України Л.Кравчук та Росії Б.Єльцин підписали угоду про принципи формування військово-морських України і ВМС Росії на базі Чорноморського флоту колишнього СРСР *(прийнято рішення про спільне використання ЧФ протягом трьох років між Україною і Росією) (1992)*

100 років від дня народження Михайла Олександровича Кокіна (1921–2009), українського живописця

4

День Революції. Національне свято Буркіна-Фасо

160 років від дня народження Трохима Аврамовича Зіньківського (1861–1891), українського письменника, публіциста, громадсько-політичного діяча

120 років від дня народження Івана Омеляновича Поваженка (1901–1991), українського ветеринарного хірурга

90 років від дня народження Едуарда Марковича Митницького (1931–2018), українського режисера, театрального діяча, педагога, засновника та художнього керівника Київського академічного театру драми і комедії на лівому березі Дніпра

80 років від дня народження Томи Гриньківа (1941), американського піаніста, педагога українського походження

60 років від дня народження Барака Обама (1961), 44-го президента США

5

День незалежності. Національне свято Буркіна-Фасо

80 років від початку (05.08–16.10.1941) оборони Одеси під час німецько-радянської війни 1941–1945 років

80 років від дня народження Леоніда Денисовича Кизима (1941–2010), українського та російського льотчика-космонавта

6

День Бориса й Гліба

Всесвітній день боротьби за заборону ядерної зброї. День Хіросіми *(у день вшанування пам'яті загиблих внаслідок ядерного бомбардування японських міст Хіросіми та Нагасакі (1945))*

Міжнародний день «Лікарі миру за мир» *(відзначається за рішенням виконкому Міжнародного руху «Лікарі світу за запобігання ядерної війни»)*

День Незалежності Республіки Болівія. Національне свято

СЕРПЕНЬ

День Незалежності. Національне свято Ямайки

140 років від дня народження Александра Флемінга (1881–1955), англійського бактеріолога, імунолога, фармаколога, лауреата Нобелівської премії в галузі фізіології та медицини (1945)

135 років від дня народження Степана Бондарчука (1886-1930), актора, режисера, театрального діяча *(відзначається відповідно до Постанови Верховної Ради України від 16.12.2020 № 1092-IX)*

7

День незалежності. Національне свято Республіки Кот-д'Івуар

120 років від дня народження Юлії Іполитівни Солнцевої (1901–1989), української та російської акторки, кінорежисерки

100 років від дня народження Івана-Валентина Феодосійовича Задорожного (1921–1988), українського живописця, графіка, монументаліста

90 років від дня народження Юрія Петровича Мельника (1931–2009), українського геолога, геохіміка

8

День незалежності. Національне свято Королівства Бутан

День військ зв'язку *(відзначається згідно з Указом Президента України від 01.02.2000 № 154 щорічно у цей день)*

День працівників ветеринарної медицини *(відзначається згідно з Указом Президента України від 01.11.2001 № 1035 щорічно в другу неділю серпня)*

День будівельника *(відзначається згідно з Указом Президента України від 22.07.1993 № 273)*

160 років від дня народження Вільяма Бетсона (1861–1926), англійського біолога, одного з основоположників генетики

130 років від дня народження Івана Козака (1891–1978), українського громадського та військового діяча, правника, сотника УГА (США)

120 років від дня народження Ернеста Орlando Лоуренса (1901–1958), американського фізика, лауреата Нобелівської премії в галузі фізики (1939)

100 років від дня народження Володимира Щигельського (1921-1949), військового та політичного діяча, поручника УПА, учасника боротьби за незалежність України у ХХ столітті *(відзначається відповідно до Постанови Верховної Ради України від 16.12.2020 № 1092-IX)*

9

День великомученика Пантелеймона-цілителя

Міжнародний день корінних народів світу *(встановлено 23.12.1994 Генеральною Асамблеєю ООН на ознаменування першого засідання Робочої групи по корінних народах Підкомісії по заохоченню і захисту прав людини (1992 рік)*

День незалежності. Національне свято Республіки Сінгапур

СЕРПЕНЬ

110 років від дня народження Ореста Сидоровича (Ісидоровича) Масикевича (1911–1980), українського письменника, поета, перекладача, журналіста, громадсько-політичного діяча (Румунія)

110 років від дня народження Вільяма Фаулера (1911–1995), американського фізика, астрофізика, лауреата Нобелівської премії в галузі фізики (1983)

10

День Незалежності Республіки Еквадор. Національне свято

90 років від дня народження Юрія Яковича Барабаша (1931), українського та російського літературознавця, публіциста, критика

80 років від дня народження Романа Мар'яновича Лубківського (1941–2015), українського письменника, поета, перекладача, державного та громадсько-політичного діяча, дипломата *(відзначається відповідно до Постанови Верховної Ради України від 16.12.2020 № 1092-IX)*

11

День Незалежності Республіки Чад. Національне свято

Річниця від дня, коли представники німецького рейхсміністерства у справах східних територій викликали на розмову Степана Бандеру, Ярослава Стецька, Ріхарда Ярого, Володимира Стахіва, поставивши їм ультиматум щодо негайного відкликання Акта відновлення Української Держави *(через три дні оголосять міністру Альфреду Розенбергу офіційну відмову у виконанні ультиматуму)* (1941)

12

Міжнародний день молоді *(встановлено резолюцією Генеральної Асамблеї ООН від 17 грудня 1999 року № «A/RES 54/120, відзначається щорічно у цей день)*

110 від дня народження Андрія Олександровича Білецького (1911–1995), українського мовознавця

110 років від дня народження Валентина Никифоровича Єременка (1911–1992), українського фізико-хіміка, матеріалознавця, академіка *(відзначається відповідно до Постанови Верховної Ради України від 16.12.2020 № 1092-IX)*

13

Міжнародний день шульг *(проголошено у 1984 році Міжнародною конфедерацією шульг, відзначається щорічно у цей день)*

День Незалежності Центральноафриканської Республіки. Національне свято

130 років від дня народження Петара Митропана (1891–1988), сербського літературознавця, мовознавця, перекладача українського походження

110 років від дня народження Олександра Семеновича Плаксія (1911–1986), українського художника театру

100 років від дня народження Імре Шаркаді (1921–1961), угорського письменника, прозаїка, драматурга, журналіста

СЕРПЕНЬ

14

День Незалежності Ісламської Республіки Пакистан. Національне свято

Виникнення чесних древ Животворящого Хреста Господнього. Перший спас

130 років від дня народження Миколи Анастазієвського (1891–1974), українського живописця, графіка, мистецтвознавця, педагога, громадського діяча (США)

130 років від дня народження Олексія Михайловича Ватулі (1891–1955), українського актора

100 років від дня народження Джорджо Стрелера (1921–1997), італійського режисера, актора, театрального діяча

15

День Незалежності Республіки Індія. Національне свято (1947)

День Незалежності Республіки Конго. Національне свято

Національний день Князівства Ліхтенштейн. День народження Князя

День відродження. Національне свято Корейської Народно-Демократичної Республіки

День археолога України *(встановлено згідно з Указом Президента України від 6 серпня 2008 року № 694, відзначається щорічно у цей день)*

Річниця перемоги військ гетьмана Б.Хмельницького у Зборівській битві (1649)

250 років від дня народження Вальтера Скотта (1771–1832), англійського та шотландського письменника, поета, історика

200 років від дня народження Маріана Альбертовича Ковальського Войтехович (1821–1884), російського астронома, укладача зоряного каталогу (понад 4200 зірок)

100 років від дня народження Георгія Семеновича Зубковського (1921–2006), українського живописця, графіка

100 років від дня народження Костянтина Олександровича Мяскова (1921–2000), українського композитора, баяніста

100 років від дня народження Степана Йосиповича Репіна (1921–?), українського живописця

16

День відродження Республіки. Національне свято Домініканської Республіки

150 років від дня народження Захарія Петровича Паліашвілі (1871–1933), грузинського композитора, педагога, музично-громадського діяча, представника грузинської класичної музики, автора музики до сучасного Гімну Грузії

125 років від дня народження Аполлінарії Карабіневич (сценічне ім'я – Леся Барвінок) (1896–1971), української акторки, режисерки, театально-громадської діячки, педагога (США)

80 років від дня народження Євгена Йосиповича Орликова (1941), українського художника-монументаліста

СЕРПЕНЬ

17

День проголошення Незалежності Республіки Індонезія (1945)

День незалежності. Національне свято Республіки Габон

420 років від дня народження П'єра Ферма (1601–1665), французького математика, засновника аналітичної геометрії і теорії чисел

18

Річниця від дня, коли українські військові увійшли в Іловайськ – «Іловайський котел» (2014)

Річниця від дня, коли працівники НКВД підірвали Дніпровську ГЕС, що спричинило смерть жителів у береговій зоні і червоноармійців (1941)

170 років від дня народження Михайла Никифоровича Кочури (1851 – після 1932), українського письменника

140 років від дня народження Кліма Гутковського (1881–1915), українського військового та громадського діяча, сотника Легіону УСС

110 років від дня народження Миколи Івановича Бурячка (1911–1977), українського живописця, архітектора, реставратора, мистецтвознавця

19

Преображення Господнє. Яблуневий (Другий) Спас

Всесвітній день гуманітарної допомоги (*проголошено Резолюцією Генеральної Асамблеї ООН A/RES/63/139 від 05.03.2009, відзначається щорічно у цей день*)

День незалежності. Національне свято Ісламської Республіки Афганістан

День Серпневої революції. Національне свято Соціалістичної Республіки В'єтнам

День народження Кронпринцеси Метте-Маріт. Національне свято Королівства Норвегія

День пасічника (*відзначається згідно з Указом Президента України від 15.08.1997 року № 815 щорічно у цей день*)

150 років від дня народження Ярослава Йосиповича Лопатинського (1871–1936), українського композитора, лікаря

120 років від дня народження Марії Олександрівни Галич (1901–1974), української письменниці

110 років від дня народження Антона Дмитровича Маторіна (1911–1992), українського архітектора

100 років від дня народження Василя Ісааковича Юрчука (1921–2001), українського історика

20

День Революції народу і короля. Національне свято Королівства Марокко

День Святого Іштвана, засновника угорської держави. Національне свято Угорської Республіки

День відновлення незалежності. Національне свято Естонської Республіки

СЕРПЕНЬ

- 120 років від дня народження Сальваторе Квазімодо (1901–1968), італійського письменника, поета, перекладача, лауреата Нобелівської премії в галузі літератури (1959)
- 100 років від дня народження Миколи Яковича Зарудного (1921–1991), українського письменника, прозаїка, драматурга, сценариста
- 80 років від дня народження Віктора Петровича Олендера (1941–2020), українського кінорежисера-документаліста

21

- Міжнародний день пам'яті та поминання жертв тероризму** *(відзначається щорічно відповідно до рішення Генеральної Асамблеї ООН A/RES/72/165)*
- 80 років від дня взяття загонами Т.Бульби-Боровця Олевська на Житомирщині. Утворення «Олевської республіки» під контролем повстанців (1941)
- 150 років від дня народження Леоніда Миколайовича Андрєєва (1871–1919), російського письменника, драматурга, основоположника російського експресіонізму
- 80 років від дня народження Людмили Федорівни Божко-Лацанич (1941), української співачки (сопрано), педагогині

22

- День Державного прапора. Національне свято Російської Федерації**
- Міжнародний день пам'яті жертв актів насильства на основі релігії або переконань** *(відзначається щорічно відповідно до рішення Генеральної Асамблеї ООН A/RES/73/296)*
- Річниця від дня, коли кордон України незаконно перетнув перший так званий «гуманітарний конвой» Росії** (2014)
- 100 років від дня народження Володимира Яніва (1921-2010), українського громадського діяча у США, учасника боротьби за незалежність України у ХХ столітті, учасника Другої світової війни *(відзначається відповідно до Постанови Верховної Ради України від 16.12.2020 № 1092-IX)*

23

- Міжнародний день пам'яті жертв работоргівлі та її ліквідації** *(відзначається за рекомендацією 150-ї сесії виконавчої ради ЮНЕСКО (рішення 8.2) в день повстання рабів Сан-Домінго і Гаїті в 1791 році, яке поклало початок процесу ліквідації системи рабства)*
- Загальноєвропейський день пам'яті жертв тоталітарних режимів** *(проголошено резолюцією Європейського Парламенту «Європейська свідомість і тоталітаризм» від 02.04.2009, відзначається щорічно у цей день)*
- День Державного Прапора України** *(відзначається згідно з Указом Президента України від 23.08.2004 № 987 щорічно у цей день)*
- 80 років від початку оточення і знищення радянських військ в «котлі» під Києвом *(в оточення потрапили понад 660 тис. солдат, цей «котел» був і залишається найбільшим оточенням в світовій історії)* (1941)

СЕРПЕНЬ

- 100 років від дня народження Кеннета Джозефа Ерроу (1921–2017), американського економіста, лауреата Нобелівської премії в галузі економіки (1972)
- 90 років від дня народження Гемілтона (Хамільтона) Отанела Сміта (1931), американського спеціаліста з молекулярної біології і генетики, лауреата Нобелівської премії в галузі фізіології та медицини (1978)

24

День Незалежності України. Державне свято

- 150 років від дня народження Василя Щурата (1871-1948), поета, літературознавця, перекладача *(відзначається відповідно до Постанови Верховної Ради України від 16.12.2020 № 1092-IX)*
- 100 років від дня народження Леоніда Полтави (справжнє прізвище - Пархомович) (1921-1990), громадського та політичного діяча, письменника, журналіста *(відзначається відповідно до Постанови Верховної Ради України від 16.12.2020 № 1092-IX)*
- 100 років від дня народження Бориса Малиновського (1921-2019), вченого, кібернетика *(відзначається відповідно до Постанови Верховної Ради України від 16.12.2020 № 1092-IX)*

25

День проголошення незалежності. Національне свято Східної Республіки Уругвай

- 180 років від дня народження Еміля Теодора Кохера (1841–1917), швейцарського хірурга, лауреата Нобелівської премії в галузі фізіології та медицини (1909)
- 125 років від дня народження Володимира Михайловича Синицького (1896–1986), українського живописця
- 100 років від дня народження Браєна Мура (1921–1999), ірландського письменника, сценариста

26

День Намібії. Міжнародний день *(проголошено резолюцією Генеральної асамблеї ООН від 12.12.1973 A/RES/3111(XXVIII), відзначається щорічно у цей день)*

День героїв. Національне свято Республіки Намібія

Річниця від початку «Битви за Дніпро» 1943 року *(масове застосування радянським командуванням «чорносвітників» або «чорнопіджачників» – наспіх мобілізованого, ненавченого і незброєного місцевого чоловічого населення. Точна кількість загиблих досі невідома)*

- 125 років від дня народження Володимира Яковича Гурфінкеля (1896–1978), українського диригента, кларнетиста, педагога
- 90 років від дня народження Льва Івановича Вітковського (1931–2008), українського живописця

День Незалежності Республіки Молдова. Національне свято

- 150 років від дня народження Теодора Германа Альберта Драйзера (1871–1945), американського письменника, публіциста, громадського діяча
- 125 років від дня народження Фаїни Григорівни (Георгіївни) Раневської (1896–1984), російської акторки театру та кіно
- 110 років від дня народження Антіна Федоровича Будзана (1911–1982), українського мистецтвознавця
- 110 років від дня народження Богдана Семеновича Прокопіва (1911–1948), українського військового діяча, члена ОУН
- 90 років від дня народження Георгія Олександровича Урусова (1931–2012), українського архітектора
- 80 років від дня народження Богдана Сильвестровича Ступки (1941–2012), українського актора театру та кіно, Героя України (2011) *(відзначається відповідно до Постанови Верховної Ради України від 16.12.2020 № 1092-IX)*

Успіння Пресвятої Богородиці. Перша Пречиста

- День авіації України** *(відзначається згідно з Указом Президента України від 16.08.1993 № 305 із змінами, внесеними згідно з Указом Президента України від 10.03.1996 № 119, щорічно в останню суботу серпня)*
- Річниця героїчної оборони міста Замостя від більшовиків Армією УНР (28.08–02.09.1920)
- 100 років від дня, коли загинув за нез'ясованих обставин у м. Києві – ймовірно, розстріляний більшовиками – Григорій Чупринка, український поет, вояк армії УНР (1921)
- 80 років від початку депортації радянською владою німців, зокрема з України та Криму (1941)

Перенесення Нерукотворного Образа Господнього. Горіховий Спас

- Міжнародний день дій проти ядерних випробувань** *(відзначається щорічно відповідно до рішення Генеральної Асамблеї ООН A/RES/64/35)*
- Річниця розстрілу військами РФ української колони при виході з-під Іловайська (Іловайський котел)** (2014)
- День пам'яті захисників України, які загинули в боротьбі за незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України** *(відзначається згідно з Указом Президента України від 23.08.2019 № 621 щорічно у цей день)*
- День шахтаря** *(відзначається щорічно в останню неділю серпня відповідно до Указу Президента України від 16.08.1993 № 304)*

- Міжнародний день зниклих без вісти** *(ініційовано Міжнародним комітетом Червоного Хреста, встановлено Міжнародною конвенцією для захисту всіх*

СЕРПЕНЬ

осіб від насильницьких зникнень Генеральної Асамблеї ООН від 20.12.2006, відзначається щорічно у цей день)

День Конституції. Національне свято Республіки Казахстан

День Санта-Рози-де-Ліма. Національне свято Республіки Перу

День Перемоги. Національне свято Турецької Республіки

31

День незалежності. Національне свято Малайзії

День незалежності. Національне свято Киргизької Республіки

День незалежності. Національне свято Республіки Тринідад і Тобаго

150 років від дня народження Ернеста Резерфорда (1871–1937), англійського фізика, лауреата Нобелівської премії в галузі хімії (1908)

100 років від дня народження Володимира Васильовича Петрика (1921–2002), українського хореографа, фольклориста

80 років від дня народження Миколи Григоровича Волошина (1941–2019), українського режисера

Цього місяця виповнюється

30 років від часу, коли у м. Києві відкрилася перша в Україні бібліотека української діаспори (1991)

ВЕРЕСЕНЬ

1

День незалежності Республіки Узбекистан. Національне свято

Національне свято Словацької Республіки. День Конституції (1992)

День знань (*офіційно був затверджений Верховною радою СРСР 01.09.1984*)

Роковини початку Другої світової війни (1939)

20 років від дня, коли в Україні набув чинності новий Кримінальний кодекс, в якому вища міра покарання замінена довічним ув'язненням (2001)

15 років від дня, коли у Криму почав працювати перший у світі кримськотатарський телевізійний канал АТР (2006)

140 років від дня народження Миколи Антоновича Шиповича (1881–1944), українського музичного критика, мистецтвознавця, композитора

120 років від дня народження Івана Олексичина (1901–1987), українського вченого, природодослідника (США)

2

День незалежності Соціалістичної Республіки В'єтнам. Національне свято

День нотаріату (*відзначається згідно з Указом Президента України від 22.02.2010 № 211 щорічно у цей день*)

Річниця капітуляції Японії. Завершення Другої світової війни (1945)

25 років від дня, коли в Україні в обіг введено національну валюту України гривню та її соту частку – копійку (*відповідно до Указу Президента України*)

ВЕРЕСЕНЬ

Л.Кучми та статей 99 і 102 Конституції України протягом 2–16 вересня 1996 року в Україні була проведена грошова реформа) (1996)

210 років від дня народження Івана Миколайовича Вагилевича (1811–1866), українського поета, етнографа, філолога, громадського, культурного діяча, священника УГКЦ, одного із зачинателів національного відродження в Галичині, одного з авторів альманаху «Русалка Дністровая» *(відзначається відповідно до Постанови Верховної Ради України від 16.12.2020 № 1092-IX)*

3

День заснування Республіки. Національне свято Республіки Сан-Марино
День Незалежності Держави Катар. Національне свято

150 років від дня народження В'ячеслава Костянтиновича Залеського (1871–1936), українського фізіолога, біохіміка рослин

90 років від дня народження Олександра Дмитровича Басанця (1931), українського живописця, педагога

4

30 років від дня підняття синьо-жовтого прапора (1991) над будинком Верховної Ради України

180 років від дня народження Данила Костянтиновича Мороза (1841–1894), українського письменника

5

Річниця від дня, коли у Мінську контактна група за участю представників України, т.зв. «ДНР» і «ЛНР», ОБСЄ підписала протокол про припинення вогню на Донбасі з 18:00 цього ж дня (за київським часом) (2014)

Міжнародний день благодійництва (International Day of Charity)
(затверджений 17.12.2012 на 58-му пленарному засіданні Генеральної Асамблеї ООН, резолюція № 67/105 і відзначається щорічно у цей день)

День підприємця *(відзначається згідно з Указом Президента України від 05.10.1998 року № 111 щорічно в першу неділю вересня)*

75 років від дня народження Фредді Меркюрі (справж. Фарух Балсара) (1946–1991), британського співака і рок-музиканта, лідера групи Queen

6

День Об'єднання. Національне свято Республіки Болгарія

День незалежності. Національне свято Королівства Свазіленд

День оборони Пакистану. Національне свято Ісламської Республіки Пакистан

80 років від дня народження Феодосія Максимовича Гуменюка (1941), українського живописця, графіка, педагога

7

Всесвітній день знищення військової іграшки *(відзначається за ініціативою Всесвітньої Асоціації допомоги дітям-сиротам та дітям, позбавленим батьківського піклування, щорічно у цей день)*

ВЕРЕСЕНЬ

Міжнародний день чистого повітря для блакитного неба (відзначається щорічно відповідно до рішення Генеральної Асамблеї ООН A/RES/74/212)

День Лусакської угоди (День перемоги). Національне свято Республіки Мозамбік

Проголошення Незалежності Федеративної Республіки Бразилія. Національне свято

День військової розвідки України (встановлено наказом Міністерства оборони України від 01.06.2007 №302 відзначається щорічно у цей день)

80 років від дня народження Євгена Лебедева (1941-2018), вченого, хіміка, академіка НАН України (відзначається відповідно до Постанови Верховної Ради України від 16.12.2020 № 1092-IX)

8

Міжнародний день солідарності журналістів (відзначається щорічно з 1958 року відповідно до рішення IV конгресу Міжнародної організації журналістів. Приурочений до дня пам'яті Ю.Фучика)

Міжнародний день письменності (грамотності) (відзначається згідно з Резолюцією 1.141 14-ї сесії ЮНЕСКО, щорічно у цей день)

День солідарності міст Всесвітньої культурної спадщини (відзначається з 1994 року у день створення Всесвітньої організації міст культурної спадщини ЮНЕСКО (1993 рік)

День Незалежності Республіки Македонія. Національне свято

Національний день. Національне свято Князівства Андорра

180 років від дня народження Антоніна Дворжака (1841–1904), чеського композитора, диригента

170 років від дня народження Максима Максимовича Ковалевського (1851–1916), українського історика, правознавця, етнографа, соціолога, громадсько-політичного діяча (відзначається відповідно до Постанови Верховної Ради України від 16.12.2020 № 1092-IX)

140 років від дня народження Юліана Йосиповича Гірняка (1881–1970), українського вченого в галузі хімії та фізики, громадського діяча (США)

125 років від дня народження Олександра Олександровича Соколовського (1896–1938), українського письменника

100 років від дня народження Михайла Юрійовича Москалюка (1921–1950), українського військового діяча, сотника УПА

9

Всесвітній день краси (проводиться за ініціативою Міжнародного комітету естетики та косметології щорічно у цей день)

День Незалежності Республіки Таджикистан. Національне свято

День утворення КНДР (Корейська Народно-Демократична Республіка). Національне свято

ВЕРЕСЕНЬ

Річниця підписання договору між СРСР і Польщею про примусове виселення українців з їх етнічних земель, що увійшли до складу Польської республіки (1944)

15 років від дня, коли відбувся політ у космос американської астронавтки українського походження Гайдемари Стефанишин Пайпер (2006)

120 років від дня, народження Лева Шубникова (1901-1937), вченого, фізика, репресованого *(відзначається відповідно до Постанови Верховної Ради України від 16.12.2020 № 1092-IX)*

10

Міжнародний день запобігання суїцидам *(відзначається за ініціативою Міжнародної асоціації з попередження суїцидів за підтримки Всесвітньої організації охорони здоров'я та під патронатом ООН щорічно у цей день)*

Національний день Гібралтару

75 років від дня народження Семена Фішельовича Глузмана (1946), українського поета, лікаря, правозахисника, дисидента, громадського діяча

11

Усікновення глави Пророка, Предтечі та Хрестителя Господня Іоанна

День пам'яті Великого Вождя – засновника Пакистану Мухаммеда Алі Джіні.

Національний день Ісламської Республіки Пакистан

День Патріота. Національний день служіння і пам'яті у США

Всесвітній день надання першої медичної допомоги *(ініціатором його проведення виступають національні організації - члени Міжнародного руху Червоного Хреста і Червоного Півмісяця, відзначається щорічно у другу суботу вересня)*

День фізичної культури і спорту *(відзначається згідно з Указом Президента України від 29 червня 1994 року № 340 щорічно у другу суботу вересня)*

День українського кіно *(відзначається згідно з Указом Президента України від 12.01.1996 року № 52 щорічно у другу суботу вересня)*

110 років від дня народження Михайла Давидовича Хазана (1911–1943), українського письменника

12

День працівників нафтової, газової та нафтопереробної промисловості *(відзначається згідно з Указом Президента України від 12.08.1993 № 302 щорічно у другу неділю вересня)*

День танкістів *(відзначається згідно з Указом Президента України від 29.08.1997 № 922 щорічно у другу неділю вересня)*

100 років від дня народження Станіслава Лема (1921–2006), польського письменника-фантаста, філософа, уродженця м. Львова

90 років від дня народження Олександра Онуфрійовича Дзьобана (1931), українського літературознавця, археографа, бібліографа

ВЕРЕСЕНЬ

13

- 90 років від дня народження Радослава Семеновича Жука (1931), українського архітектора, автора проектів українських храмів у Канаді та США, теоретика архітектури, мистецтвознавця, педагога
- 90 років від дня народження Бориса Микитовича Харчука (1931–1988), українського письменника

14

День преподобного Симеона Стовпника

- 120 років від дня народження Андрія Андрійовича Власова (1901–1946) радянського і російського генерал-лейтенанта (у ході II Світової війни – командувач армії, який потрапив у полон і пішов на співпрацю з німцями, ставши керівником Російської визвольної армії (РОА) - військової організації колабораціоністів із радянських військовополонених)
- 80 років від дня народження Віктора Миколайовича Волкова (1941–2004), українського художника, графіка
- 75 років від дня народження Тетяни Василівни Цимбал (1946), української дикторки, телеведучої, педагога

15

Міжнародний день демократії (проголошено Генеральною Асамблеєю ООН (A/RES/62/7 від 08.11.2007)

День незалежності Республіки Гватемала. Національне свято

День незалежності Республіки Коста-Ріка. Національне свято

День незалежності Республіки Ель-Сальвадор. Національне свято

День незалежності Республіки Гондурас. Національне свято

День незалежності Республіки Нікарагуа. Національне свято

Річниця від початку масових репресій гестапо та СД проти членів ОУН(б) 1941 року (до кінця 1941 року було заарештовано до 1500 націоналістів на українських землях та за кордоном)

100 років із дня народження Анатолія Юхимовича Білостоцького (1921–1993), українського скульптора (відзначається відповідно до Постанови Верховної Ради України від 16.12.2020 № 1092-IX)

100 років від дня народження Василя Ковтуна (1921-1996), військового діяча, учасника вигнання нацистів із території України

16

Міжнародний день охорони озонного шару (проголошено Генеральною Асамблеєю ООН (A/RES/49/114 від 19.12.1994, відзначається щорічно у цей день – день підписання Монреальського протоколу про речовини, які руйнують озонний шар (1987 рік)

День проголошення Незалежності. Національне свято Мексиканських Сполучених Штатів

ВЕРЕСЕНЬ

День незалежності. Національне свято Незалежної держави Папуа – Нова Гвінея

День Пам'яті (зникнення) журналіста Георгія Гонгадзе (2000)

Річниця від дня, коли Верховна Рада України та Європарламент синхронно ратифікували Угоду про асоціацію України та Євросоюзу (2014)

Річниця від дня, коли Верховна Рада України прийняла Заяву «Про європейський вибір України», закони «Про особливий порядок місцевого самоврядування в окремих районах Донецької та Луганської областей» та «Про очищення влади» (2014)

100 років від дня народження Василя Михайловича Власенка (1921–2012), українського фізико-хіміка

100 років від дня народження Михайла Семеновича Логвиненка (1921–2002), українського літературознавця, публіциста

17

Всесвітній день забезпечення безпеки пацієнтів *(відзначається щорічно відповідно до рішення 72-ї сесії ВООЗ)*

День безпеки пацієнтів *(відзначається згідно з Указом Президента України від 04.09.2019 № 648 щорічно у цей день)*

День рятувника *(відзначається згідно з Указом Президента України від 12.09.2008 № 830 щорічно у цей день)*

120 років від дня народження Миколи Глуценка (1901-1977), живописця, народного художника

110 років із дня народження Василя Біласа (1911–1932), українського військового діяча, члена ОУН

100 років від дня народження Софії Остапівни Гоменюк-Мельник (1921–2001), української майстрині декоративного розпису

18

День проголошення Незалежності Республіки Чилі. Національне свято

День винахідника і раціоналізатора *(відзначається згідно з Указом Президента України від 16.08.1994 № 443 щорічно у третю суботу вересня)*

День фармацевтичного працівника *(відзначається згідно з Указом Президента України від 07.09.1999 № 1128 щорічно у третю суботу вересня)*

180 років від дня народження Михайла Драгоманова (1841-1895), громадського та політичного діяча, історика, публіциста, літературознавця, фольклориста *(відзначається відповідно до Постанови Верховної Ради України від 16.12.2020 № 1092-IX)*

19

День незалежності. Національне свято Федерації Сент-Кіттс і Невіс

День працівника лісу *(відзначається згідно з Указом Президента України від 28.08.1993 № 356 щорічно у третю неділю вересня)*

ВЕРЕСЕНЬ

Річниця підписання Мінського Меморандуму (*учасники контактної групи з врегулювання ситуації на сході України підписали в Мінську меморандум про реалізацію протоколу від 5 вересня (2014)*)

80 років від дня, коли після 71-денної облоги німецькі війська захопили Київ (1941)

180 років від дня народження Анатолія (Наталя) Климентовича Вахнянина (1841–1908), українського композитора, письменника, журналіста, педагога, громадського діяча

20

130 років від дня коли, в Канаду прибули перші українські переселенці (1891)

130 років від дня народження Павла Петровича Филиповича (1891–1937), українського поета, літературознавця, перекладача, педагога

21

Різдво Пресвятої Богородиці. Друга Пречиста

День Незалежності Республіки Вірменія. Національне свято

День Незалежності. Національне свято Белізу

День Незалежності. Національне свято Республіки Мальта

Міжнародний день миру (*проголошено Генеральною Асамблеєю ООН у 1981 році (A/RES/36/67), відзначається щорічно у третій вівторок вересня*)

День миру (*відзначається згідно з Указом Президента України від 05.02.2002 №100 щорічно у цей день*)

110 років від дня народження Марка Наумовича Бернеса (справж. – Нейман) (1911–1969), російського актора, естрадного співака, народженого в Україні

100 років від дня народження Тетяни Маркус (1921-1943), учасниці антинацистського Руху Опору, Героя України (*відзначається відповідно до Постанови Верховної Ради України від 16.12.2020 № 1092-IX*)

90 років від дня народження Івана Івановича Мірошникова (1931–1989), українського поета, пісняра

22

Всесвітній день без автомобіля

День незалежності. Національне свято Республіки Болгарія

День Незалежності Республіки Малі. Національне свято

День партизанської слави (*відзначається згідно з Указом Президента України від 30.10.2001 № 1020 щорічно у цей день*)

Річниця від дня, коли пройшов спільний парад радянських і німецьких військ Семена Кривошеїна та Гейнца Гудеріана у Бресті, Білорусь (1939)

230 років від дня народження Майкла Фарадея (1791–1867), англійського фізика, хіміка, основоположника вчення про електромагнітне поле

23

Національний День Королівства Саудівська Аравія. Національне свято

ВЕРЕСЕНЬ

Річниці перемоги військ під проводом гетьмана Б. Хмельницького у битві під Пилявцями (1648 рік)

120 років від дня народження Ярослава Сайферта (1901–1986), чеського поета, перекладача, журналіста, лауреата Нобелівської премії в галузі літератури (1984)

90 років від дня народження Фаїни Сергіївни Петрякової (1931–2002), української мистецтвознавиці

75 років дня народження Тамари Миколаївни Стратієнко (Гримальська) (1946), української акторки, дикторки, телеведучої, педагогині

24

День незалежності. Національне свято Республіки Гвінея-Бісау

День Конституції. Національне свято Королівства Камбоджа

80-а річниця від дня, коли заміновані радянськими саперами вибухнули будинки (зокрема й архітектурні пам'ятки) у центрі Києва – на Хрещатику та прилеглих вулицях (внаслідок двотижневої пожежі згоріло 324 будівлі, тисячі киян залишилися без даху над головою) (1941)

220 років від дня народження Михайла Васильовича Остроградського (1801–1862), українського та російського математика, фізика (*відзначається відповідно до Постанови Верховної Ради України від 16.12.2020 № 1092-IX*)

125 років від дня народження Френсіса Скотта Фіцджеральда (1896–1940), американського письменника

25

140 років від дня народження Лу Сінь (справж. – Чжоу Шужень) (1881–1936), китайського письменника, публіциста, літературознавця, перекладача, громадського діяча, основоположника сучасної китайської літератури

130 років від дня народження Івана Васильовича Ткачука (1891–1948), українського письменника, журналіста

26

Міжнародний день глухонімих (*встановлено в пам'ять про створення Міжнародної федерації глухонімих (1951 рік), відзначається в останню неділю вересня*)

Міжнародний день боротьби за повну ліквідацію ядерної зброї (*відзначається щорічно відповідно до рішення Генеральної Асамблеї ООН A/RES/68/32*)

Європейський день мов (*встановлено Радою Європи 6 грудня 2001 року відзначається щорічно у цей день*)

День машинобудівника (*відзначається згідно з Указом Президента України від 08.09.1993 № 361 щорічно у четверту неділю вересня*)

120 років від дня народження Семена Дмитровича Скляренка (1901–1962), українського письменника, прозаїка, кіносценариста, журналіста

100 років від дня народження Федора Кузьмича Сарани (1921–1995), українського бібліографа, літературознавця, шевченкознавця, громадського діяча

27

Воздвиження Чесного і Життєдайного Хреста Господнього

Всесвітній день туризму (проголошено Генеральною асамблеєю Всесвітньої туристської організації у 1979 році, відзначається щорічно у цей день)

День туризму (відзначається згідно з Указом Президента України від 21.09.1998 № 1047 щорічно у цей день)

125 років від дня народження Тимофія (Тимка) Львовича Бойчука (1896–1922), українського живописця, монументаліста

100 років від дня народження Катерини Іванівни Гловацької (1921–2001), української письменниці, перекладачки, літературознавиці

28

День чеської державності (День Святого Вацлава). Національне свято Чеської Республіки

Міжнародний день загального доступу до інформації (відзначається щорічно відповідно до рішення Генеральної Асамблеї ООН A/RES/74/5 та рішення ЮНЕСКО 38 C/70)

100 років від дня народження Геннадія Наумовича Глікмана (1921–1991), українського графіка, скульптора-анімаліста

100 років від народження Василя Федоровича Лисенка (1921–1993), українського письменника, літературознавця

29

400 років від дня перемоги військ під проводом гетьмана П.Сагайдачного в битві під Хотиним (13.07–29.09.1621)

80 років від початку (29–30.09.1941) масових розстрілів мирного населення нацистами в Бабиному Яру м. Києва

140 років від дня народження Людвіга фон Мізеса (1881–1973), австрійського економіста, основоположника неолібералізму, народженого в Україні

120 років від дня народження Енріко Фермі (1901–1954), італійського фізика, лауреата Нобелівської премії в галузі фізики (1938)

120 років від дня народження Льва Васильовича Шубникова (1901–1937), українського та російського фізика-експериментатора, фахівця в галузі фізики низьких температур, співавтора відкриття ефекту Шубникова – де Гааза

30

День мучениць Віри, Надії, Любові та їхньої матері Софії

Міжнародний день перекладача (проголошено 1991 року Міжнародною федерацією перекладачів (FIT), відзначається щорічно у цей день)

День Незалежності Республіки Ботсвана. Національне свято

Всеукраїнський день бібліотек (відзначається згідно з Указом Президента України від 14.05.1998 № 471 щорічно у цей день)

ВЕРЕСЕНЬ

День усиновлення (відзначається згідно з Указом Президента України від 27.11.2008 № 1088 щорічно у цей день)

150 років від дня народження Григорія Микитовича Кузневича (1871–1948), українського скульптора

130 років від дня народження Отто Юлійовича Шмідта (повне ім'я – Отто-Фрідріх-Юліус (1891–1956), російського математика, астронома, геофізика, дослідника Арктики, громадського діяча

125 років від дня народження Ярослава Васильовича Барнича (1896–1967), українського композитора, диригента, скрипаля, педагога, громадського діяча

Цього місяця виповнюється

180 років від часу ухвалення (1841) Радою професорів Університету св. Володимира рішення про відкриття медичного факультету (нині – Національний медичний університет ім. О. О. Богомольця)

100 років від часу заснування (1921) Інституту ботаніки ім. М. Г. Холодного НАН України (на той час – Ботанічний кабінет і Гербарій ВУАН)